

1 Corinth got'ù gits'ò aat'è

1-2 Sɪ Paul aht'e, Nòhtsɪ wedahxà Zezì-Krɪ wecheekeèdeè ehɪ ɣha sìhchɪ hɔt'e. Gòet'ɪ Sostenes wexè dɪ enɪht'è kɔta Corinth Nòhtsɪ wecheekeè nàgedèè sɪ gits'ò ts'eet'è. Zezì-Krɪ wet'òò Nòhtsɪ edegha gòhchì hɔt'e. Eyits'ɔ hazòò nèk'e dɔ Zezì-Krɪ ghò ɣnì nàtsoo sɪ ededɪ sɪ gits'ò ts'eet'è hɔt'e. Zezì gits'ò K'àowo elɪ hɔt'e eyits'ɔ goxɪ sɪ gots'ò K'àowo elɪ hɔt'e.

3 Nòhtsɪ-Gotà eyits'ɔ gots'ò K'àowo Zezì-Krɪ naxixè sɔɣɪwɔ welè eyits'ɔ naxixè sìghà hòzɔ agɪle.

Paul Nòhtsɪ ts'ò masì ntɔɔ

4 Nòhtsɪ-Gotà, Zezì-Krɪ wets'ihzò naxits'ò sɔnɪwɔ t'à, t'aats'òò naxɪgha masì weehwhɔ. 5 Zezì-Krɪ wet'òò t'asɪ hazòò t'à naxixè sìghà adlà. Dànì goahde ɣha, eyits'ɔ nàowo ehkw'ɪ hazòò k'èhoahsɔ ɣha naxixè sìghà adlà hɔt'e. 6 Dànì Zezì-Krɪ weghò naxits'ò gots'ùdee sɪ naxɪgha ehkw'ɪ-ahodì aahjà eyits'ɔ wek'èè aahdaà aahjà. 7 Eyit'à gots'ò K'àowo Zezì-Krɪ gots'ò anade ɣha wedanaahzɪ gots'ò, Yedayeh Nezɪ t'asɪ naxɪghàzɔzɔ sɪ hazòò naxits'ɔ hɔt'e. 8 Nòɔde dzeɛ ts'ò naxìnì nàtsoò anaxɪhwhɔ ha, hanì-ɪdè gots'ò K'àowo nìit'aa dzeɛ k'e nɪdè t'asɪ wɪzɪ naxɪk'e nìdahoet'à ha-le. 9 Nòhtsɪ-Gotà, Edeza Zezì-Krɪ wexè ɪè laah't'e ha naxɪkayɪhtɪ sɪ t'aats'òò gots'ò edeyatɪ k'èdì hɔt'e.

Nòhtsɪ wets'ɔ dɔ eɛk'èè agɪwɔ-le

10 Sèot'ɔ, Zezi wedaxà hazòò ɔlè zò laah't'e naxèhsɔ, hanì-ɔdè ɛlɛk'èch'a aah't'e ha-le eyits'ò hotù naxìnì ɔlè zò lanì ha. 11 Sèot'ɔ, dɔ mòhdaa Chloyì wekò nàgedè sù ɛlɛts'ò nàyaah'tì naxègedì. 12 Dɔ weghò aehsɔ: Naxita gots'ò dɔ mòhdaa dɔ hagedì, “Sɔ Paul wek'èè aht'ɔ,” mòhdaa, “Sɔ Apollos wek'èè aht'ɔ,” gedi. Eyits'ò dɔ mòhdaa, “Sɔ Peter wek'èè aht'ɔ,” gedi. K'achì ɔlè dɔ mòhdaa, “Sɔ Zezi-Krì wek'èè aht'ɔ,” gedi, eyì ghò aehsɔ.

13 Asì Zezi-Krì ɔlè aà awìdlà? Asì Paul naxìgha dech'et'aa k'e wediùsò nòò? Paul wɔzì dahxà naxìk'ètaìdzò nì? 14 Naxita gots'ò dɔ gɔk'ètaèhdzò-le ɔlè, eyì gha masì dehwhò. Crispus eyits'ò Gaius ededì zò gɔk'ètaèhdzò ɔlè. 15 Eyit'à sɔzì dahxà naxìk'ètaìdzò dɔ wɔzì hagedì ha dɔ. 16 (Hɛzɛ, Stephanas wekò agɔt'ee sù hazòò gɔk'ètaèhdzò t'ùt'e, eyì wenòò dɔ wɔzì gɔk'ètaèhdzò ha wek'èehsò-le.) 17 Zezi-Krì, dɔ k'ètaìhdzì ts'ò sɔh'zà nùlè, godì nezɔ t'à dɔ xè gohdo ha sɔh'zà hɔt'e. Dɔ nèk'e wet'à gogɔzò t'à gohde nùlè. Hanì gòhde nùdè Zezi dànì gogha dech'et'aa k'e ɛlɔwo wegodi sù naxìgha nàtso-le ahle ha.

Godì nezɔ sù Nòhtsɔ wets'ò t'asì nàtsoo hɔt'e

18 Dɔ gidìholè ha sù dech'et'aa wegodi t'à gots'ede nùdè, gìgha ezhìne k'èè gots'ede lanì, hanìkò goxì edaxàts'ɔdè sù gogha Nòhtsɔ wets'ò t'asì nàtsoo hɔt'e. 19 Dɔ hanì dek'eèht'è hɔt'e:

“Dɔ gogɔzò sù gɔnàowoò wedihohtsɔ ha, eyits'ò gɔt'à nàngedè sù whìlè ahle ha,” dek'eèht'è.

20 Dɔ gogɔzò edegeewò sù amì agɔt'e edegeewò? Dɔ enìht'è-deè ghàgèetò gɔwò sù amì agɔt'e edegeewò? Dɔ nè gots'ò nàowo t'à

gogedee gɔlɔ sɪ amɪ agɪt'e edegeewɔ? Nɔhtsɪ sɪ dɪ nɛɛ gots'ɔ nàowo sɪ ezhɪne k'èè ayɪlà. ²¹ Dɪ nɛɛ gots'ɔ dɔ gogɪzɔɔ sɪ Nɔhtsɪ k'ègeezɔ-le, Nɔhtsɪ yatɪ t'à dɔ ts'ò gots'edee sɪ gɪgha ezhɪne lanɪ. Hanikò godɪ nezɪ t'à ezhɪne k'èè gots'ede gogɪhwhɔɔ sɪ wet'à dɔ hazòò gɪgha ehkw'ɪ-ahodɪ sɪ Nɔhtsɪ edaxàgole hɔt'e. Nɔhtsɪ hanɪ eghàlaedaa sɪ yeghɔ sɪghà anɪwɔ hɔt'e. ²² Israel got'ɪ gɪlɔ sɪ godaà enɪyah hoè ha gɪwɔ, ekò Greece got'ɪ gɪlɔ sɪ wet'à gots'ɪzɔɔ nàowoò xàgeeta. ²³ Hanikò goxɪ sɪ Zezì-Krɪ dechɪet'aa k'e eɔɔwɔ ghɔ gots'ede hɔt'e. Israel got'ɪ gɪk'èch'a ats'edɪ eyɪts'ɔ Greece got'ɪ gɪgha ezhɪne k'èè gots'ede. ²⁴ Hanikò Nɔhtsɪ sɪ Israel got'ɪ eyɪts'ɔ Greece got'ɪ gòhchɪ sɪ, Zezì-Krɪ wegodɪ t'à Nɔhtsɪ sɪ nàtsoò wehòhɔ xè sɪ gɔɔzɔ hɔt'e gɪk'èezɔò agejà. ²⁵ Nɔhtsɪ gɔɔzɔ-le ha nɪdè dɪ nèk'e dɔ gogɪzɔɔ nahk'e gɔɔzɔ hɔt'e, eyɪts'ɔ Nɔhtsɪ nàtso-le ha nɪdè dɔ hazòò nahk'e nàtso hɔt'e.

²⁶ Sèot'ɪ, Nɔhtsɪ naxɪkayaɪhtɪ kwe dɔ dàhòt'ɪ aahɪ ɪlèè sɪ ghɔ nàniahdè. Dɪ nèk'e dɔ gɪnàowoò k'èè naxɪta gots'ɔ dɔ lɔ gogɪzɔ ts'edɪ ha dɪ, dɔ lɔ k'aodèè gɪlɔ ts'edɪ ha dɪ, eyɪts'ɔ dɔ lɔ dɔ ahxee gots'ɔ gɪgòhɪ ts'edɪ ha dɪ. ²⁷ Hanikò Nɔhtsɪ sɪ dɪ nèk'e dɔ gɪnàowoò k'èè dɔ gogɪzɔ-le lanɪ sɪ gòhchɪ hɔt'e, dɔ gogɪzɔ-le lanɪ t'à dɔ gogɪzɔɔ edeghɔ ɪzhagɪlɪ agole ha. Eyɪts'ɔ dɔ nàgetso-le laòt'ɪ t'à dɔ nàgetsoo edeghɔ ɪzhagɪlɪ agole ha. ²⁸ Eyɪts'ɔ dɔ t'asɪ gɪlɔ-le lanɪ, dɪ nèk'e ts'ò dɔ godzagɪhwhɔɔ sɪ Nɔhtsɪ gòhchɪ hɔt'e. Hanɪ dɔ sɪ gɪt'à dɔ t'asɪ aht'e edegeewɔɔ sɪ Nɔhtsɪ t'asɪ gɪlɔ-le agole ha. ²⁹ Hanɪ-ɪdè dɔ wɪzɪ Nɔhtsɪ wenadaà

edeghò xàdahodì ha nùile. ³⁰ Nòhtsì wets'ihzò Zezì-Krì wexè aaht'e. Nòhtsì sù Zezì-Krì t'à gots'ùzòò agòòlà, wet'òò ehkw'ì ats'ejà, wet'òò degai ts'ùù, eyits'ò wet'òò welò while ts'ò edaxàts'eedè họt'e. ³¹ Eyit'à Nòhtsì Nìht'è k'e dù hanì dek'eèht'è: “Amì xàdahodì ha sù gots'ò K'àowo ghò xàdahodì welè,” dek'eèht'è.

2

¹ Sèot'ù, t'akwel'òò naxìts'ò nèehtlà ekò yatì wèdaat'ù t'à naxìts'ò goihde nùile. Eyits'ò Nòhtsì wegodi naxìts'ò nèehzò ekò dù nèk'e gots'ò dò gogùzòò gık'èè k'ehoehza-le ìlè. ² Naxìxè aht'e ekò Zezì-Krì wen'òò t'asì wùzì k'èehsò ha dehwhò-le ìlè. Zezì-Krì eyits'ò dànì dechjet'aa k'e wediùsò, eyì zò wek'èehsò ha dehwhòò ahjà. ³ Dò nàtsò-lea laht'e eyits'ò dehjì xè sets'ehjì lanì naxìts'ò nèehtlà ìlè. ⁴ Godì nezù t'à naxìts'ò gohde ekò wet'à gots'ùzòò yatì t'à naxìts'ò goihde-le ìlè, hanìkò Yedàyeh Nezù nàhtsoò asjìlà t'à naxìnadaà eniyyah k'èè eghàlaehda ìlè. ⁵ Eyit'à dù nek'e dò gogùzòò gìnàowoò ts'ihzò naxìgha ehkw'ì-ahodi aahjà nùile, hanìkò Nòhtsì t'asì weggha dì gòhgh-le sù naxìnadaà eniyyah hòehtsì t'à naxìgha ehkw'ì-ahodi họt'e.

Yedàyeh Nezù wet'à gots'ùzò họt'e

⁶ Dò Nòhtsì k'ègeezòò sù wet'à gots'ùzòò yatì t'à gits'ò gots'ede họt'e. Eyì yatì sù dù nèè gots'ò dò gogùzòò eyits'ò k'aodèe gùlù sù gìgha wet'aaazà nùile, ededjì sù gıdìholè ts'ò giadè họt'e. ⁷ Nòhtsì wenàowoò gòzòò sù dò ts'ò wegghò gots'ede họt'e, eyì sù dò ts'ò dezù whezò ìlè. Dù nèè hòèlì

kwe gots'ò gogha wheʔòò ayìlà jlè, eyits'ò wet'à welò while ts'ò eniyah xè edaxàgozhe ha. ⁸ Dii nèk'e k'aodèe gùlù sù ginièdi-le jlè. Ginièdi nùdè gots'ò K'àowo eniyah wehòhʔòò sù dechjet'aa k'e èlààgùhwhi ha-le jlè. ⁹ Nòhtsì Njhtl'è k'e dii hanì dek'eèhtl'è:

“Dò Nòhtsì ghonegeèʔòò sù Nòhtsì ayì ts'atà godawhehlaa sù dò wùzù yaʔi while, eyits'ò dò wùzù yùhkw'ò while, eyits'ò dò wùzù yedaàntwhewo while,” dek'eèhtl'è.

¹⁰ Hanìkò dii sù Nòhtsì-Gotà edets'ò Ìni Degai wedahxà dii godi wek'èts'eezòò agòòlà.

Yedàyeh Nezzù t'asù hazòò yeniedì, eyits'ò Nòhtsì ts'òòhk'e t'asù dezù whelaa sù eyi kò yeniedì họt'e.

¹¹ Dò wùzù dò jlè dànıwòò sù yek'èezò nùle, eyi dò wets'ò Ìni zò yek'èezò họt'e. Eyì xèht'eè dò wùzù Nòhtsì dànıwòò sù yek'èezò nùle, Nòhtsì wets'ò Ìni Degai zò yek'èezò họt'e. ¹² Dii nèè gots'ò mì goghòt'ò nùle, hanìkò Nòhtsì edets'ò Ìni Degai goghàıʔò họt'e, eyits'ò Nòhtsì t'asù k'èxa-le ayì goghàıʔòò sù wets'ò Ìni Degai t'à wenıts'eedì agole ha. ¹³ Eyì weghò gots'ede nùdè dii nèk'e gots'ò wet'à gogıʔòò t'à gots'ede nùle, hanìkò Yedàyeh Nezzù yatì hoghàgoèhtò t'à gots'ede họt'e. Yedàyeh Nezzù weyatù ehkw'ı t'à Nòhtsì ts'òòhk'e t'asù ghò gots'ede họt'e. ¹⁴ Dò Yedàyeh Nezzù dè edaa sù Nòhtsì wets'ò Ìni gots'ò t'asù yeniedì nùle. Eyì sù wegħa ezhıne lanì, eyits'ò yeniedì ha dii. Dò Yedàyeh Nezzù wets'ò-èlì nùdè zò, Nòhtsì ts'òòhk'e t'asù yeniedì họt'e. ¹⁵ Dò, Yedàyeh Nezzù wets'ò-èlì sù t'asù hazòò k'e ehkw'ı xàyahtı họt'e, hanìkò ededı sù dò wùzù yesnıyaehtı ha dii. ¹⁶ Dii hanì dek'eèhtl'è:

“Amù gots'ò K'àowo wìni k'èhoezò t'à yegha k'eyaeti ha?” dek'eèhtl'è.
Hanìkò goxì sù Zezì-Krì wìni gots'ò-èlì họt'e.

3

Nòhtsì wekò lats'üt'e

¹ Sèot'ù, Yedàyeh Nezù naxìts'ò-èlì lanì naxìts'ò gohde ha dùi ìlè, hanìkò dui nèk'e gots'ò dọ lanì nàniàhdè k'èè naxìts'ò gohde ìlè, Zezì-Krì naxìgha ehkw'1-ahodi ts'òòhk'e bebia laaht'e ìlè t'à. ² Ìlè t'asì dezhì aahdè ha dùi t'à, bò dezhì lanù naxìghàehdì-le ìlè, ejìet'ò lanì naxìghàehdì ìlè. Dui kò t'asì dezhì aahde ha naxìgha ìlè whìle họt'e. ³ Ìlè dui nèk'e gots'ò dọ lanì nàniàhdè. Ełeghò ts'oxoahdì eyìts'ò ełets'ò nàyaahdì nùdè, dui nèk'e gots'ò dọ gìxèahzì laaht'ì. Dọ Nòhtsì k'ègeezò-le sù gìxèahzì họt'e. ⁴ Naxì mọhdaa dui haahdì, “Sì Paul k'èè aht'ì,” eyìts'ò mọhdaa, “Sì Apollos k'èè aht'ì.” Haahdì nùdè dọ Nòhtsì k'ègeezò-le sù gìxèht'eè k'ehoahza họt'e.

⁵ Apollos eyìts'ò Paul, ayì gùlù ghò aahdì? Ekì Nòhtsì wecheekè awìt'e. Nòhtsì naxìts'ò gohza t'à naxìgha ehkw'1-ahodì aahjà họt'e. Goxì ìlak'aà Nòhtsì la goghàzò k'èè weghàlawida họt'e. ⁶ Sù dèè goyì wet'à t'asì dehshee nèehzò, Apollos tì yek'e ayìlè, hanìkò Nòhtsì sù dehsheè ayìlè họt'e. ⁷ Eyit'à dọ dèè goyì t'asì nèyele, eyìts'ò dọ tì yek'e ayehù sù t'asì gùlù nùle, hanìkò Nòhtsì, t'asì hazò dehsheè ayehzì ts'ihzò ededì zò wet'aaza họt'e. ⁸ Dọ wet'à t'asì dehshee dèè goyì yelee, eyìts'ò dọ tì yek'e ayehù sù ìlak'aà gilaà gìghòt'ò họt'e, eyìts'ò ìlak'aà dànì edilè ghàlagùdà k'èxa

t'asìi gıghòt'à ha họt'e. ⁹ Nòhtsı wexè eghàlats'eadaa ats'ıtt'e, naxı sıi Nòhtsı wedèè k'e t'asìi dehshee laaht'e, eyıts'q Nòhtsı wekò laaht'e.

¹⁰ Nòhtsı sets'q wedzeè sòmıwq t'à la seghàıřq: dq la k'èezqđ lanı eghàlaehda t'à yıetł'aà nıhtq, eyıts'q dq eyıi-le yek'e kq gòhtsı. Hanıkò dq gıtaàt'eè dani kq gogehsıı sıi hotıi gıxoehdı ha họt'e. ¹¹ Hòt'a yıetł'aà nıtqđ sıi dq wıřzıi yıetł'aà eyıi-le nagohtsı ha nıile, eyı yıetł'aà nıtqđ sıi Zezi-Krı họt'e. ¹² Dq, eyı yıetł'aà nıtqđ wek'e sqđmbaekwo, sqđmba de-goo, sqđmbakweè, dechı hanı-le-ıdè tł'oh t'à yeka kq gòhtsı nıdè, ¹³ dani edılaà ghàlaıdàa sıi nqđde dzeq k'e wek'èhoedzqđ adle ha. Ayıi hòèhtsıı sıi kq-dèk'qđ t'à wek'èhoedzqđ adle ha, kq t'à weèdzà ha, eyıts'q wılaà k'è hoıřı nıdè wek'èhoedzqđ adle ha. ¹⁴ Ayıi hòèhtsıı sıi wedıhòı-le nıdè wek'èxa t'asıi nezıı weghòt'à ha. ¹⁵ Ekò ayıi hòèhtsıı sıi wek'enık'qđ nıdè eyı weghq wedıhoè ha. Edeđı t'aa edaxàeda ha, hanıkò kqwođ nıdà xàkwıehsaà lade ha.

¹⁶ Naxı sıi Nòhtsı wekò laaht'e, eyıts'q Nòhtsı wets'q İni Degai naxıdzeè yıi nàdè họt'e wek'èahsq-le nı? ¹⁷ Dq Nòhtsı wekò yedıhohtsı nıdè Nòhtsı yedıhohtsı ha. Nòhtsı wekò degai họt'e, naxı sıi eyı Nòhtsı wekò laaht'e.

¹⁸ Dani naniahdè t'à edeghoyaaħzà sqđ. Dq dıi nèè gots'q nàowo k'èè gohsq edeewq nıdè, ezħıne ladıde, hanı-ıdè sıi gqđzqđ ade ha. ¹⁹ Dıi nèk'e gots'q dq ayıi gıgha gqđzqđ họt'e sıi Nòhtsı wegħa ezħıne họt'e. Dıi hanı dek'eèhtł'è, “Dq gogıřzqđ edegeewq xè ełeghoyageeħzà k'èè k'ehogeħaa sıi Nòhtsı gınaowò t'à gok'èchiıtła lagohřı họt'e,” dek'eèhtł'è. ²⁰ Eyıts'q k'achı dıi hanı dek'eèhtł'è,

“Dọ gots'ụzọọ edegeewọọ sị ụnàowò wèt'àazà nùlè, gots'ò K'àowo yek'èezọ họt'e,” dek'eèht'è. ²¹ Eyit'à k'achị dọ ghọ xàdahoahdi-le! T'asị hazọọ naxịgha họt'e. ²² Paul, Apollos eyits'ọ Peter naxịgha agụt'e, eyits'ọ di nèè, ts'eedaa, ekaàts'ewu, di goxè hòzọọ, idaà goxè hòzọọ, eyi hazọọ naxịgha họt'e, ²³ eyits'ọ naxị Zezì-Krì wets'ọ aaht'e; eyits'ọ Zezì-Krì, Nọhtsị wets'ọ họt'e.

4

Zezì-Krì wecheekeèdè

¹ Eyit'à dọ Zezì-Krì wecheekeè ats'ụt'e k'èè gogihà weli, eyits'ọ Nọhtsị ts'ọhok'e t'asị dezi whelaa sị wek'èts'èezọ ats'ụt'e, goguhwhọ weli. ² Dọ t'asị gít'aa whezọọ agiídlaa sị t'aats'ọọ gít'à nezị eghálageeda ha họt'e. ³ Naxị sesiníyaahí, hanì-le-ìdè nàyaetu-kò dọ sesiníyagehtu sị segha wèt'àazà nùlè, sị kò edesiníyaehí nùlè. ⁴ Ekọ-le hòwhihtsị nùlè, sị t'à wek'èehsọ, hanìkò hanì ededaànihwo t'à hoụ hòwhihtsị whìle dehsị-aehsị-le. Gots'ọ K'àowo ededị zọ sesiníyaahí ha họt'e. ⁵ Eyit'à eyi nèhòkw'ì kwe t'asị wesiníyaahíle, hanìkò gots'ọ K'àowo nùt'la ts'ọ naahị. To-goòt'òo t'à t'asị dezi whelaa sị wègaat'ụ ayele ha, eyits'ọ dọ dàgụwọ t'à k'ehogụzaa sị wek'èedzọọ ayele ha. Eyì dzeè k'e nìdè dànì godzeè t'à ehkw'ì nànts'edè sị k'èè Nọhtsị goghọ sìghà adì ha.

⁶ Sèot'ụ, eyi hazọọ weghọ naxits'ọ eèht'èè sị sị edeghọ eyits'ọ Apollos weghọ gohde aehsị. Edeghọ aehsị sị xàè naxịgha aehsị họt'e. Hanì-ìdè goxì got'à di yatì dàhodì-ahodì sị wek'èahsọ ha, “Ayì dek'eèht'èè sị wezọọ hoahsị-le,” dek'eèht'èè.

Eyi yatı k'èè aaht'ı nıdè dọ ı̀lè denahk'e wet'aaàà dahwhọ t'à weghọ xàdahoahdi ha nı̀le. ⁷ Amı̀ dọ nahk'e aaht'eè anaxı̀là? T'ası̀ naxıts'ọ sı̀ naxıghọt'ọ họt'e. T'ası̀ naxıghọt'ọ nı̀dè dànıghọ t'ası̀ naxıghọt'ọ-le lanı̀ xàdahoahdi?

⁸ Hòt'a t'ası̀ hazọ̀ naxıts'ọ dahwhọ nı̀? Naxı hòt'a dọ ahxee wheahı̀ dahwhọ nı̀? Godẹ̀ kò k'àowocho wheahı̀ dahwhọ nı̀? Xàè k'àowocho wheahı̀ nı̀dè dehwhọ, hanı̀ı̀dè goxı̀ naxıxè k'àowocho ts'ı̀ı̀ı̀ ha! ⁹ Weghọ nàniwho nı̀dè goxı̀ Nòhtsı̀ wecheekeèdè ts'ı̀ı̀ı̀ sı̀ nọ̀de ts'ọ ts'eèhk'w'e lanı̀ agọ̀là. Sọ̀nàts'edèè k'è dọ gınadaà goweè hołè ha gosı̀niyaetı̀ lagọ̀là. T'ası̀ hazọ̀ hòèı̀ı̀ yak'eet'ı̀ı̀ dọ hazọ̀ gınadaà hanı̀ gògaat'ı̀ı̀ agọ̀là. ¹⁰ Goxı̀ sı̀ Zezı̀-Krı̀ wegħa ezħı̀ne ats'ı̀ı̀t'e gogı̀ı̀hwhọ, hanı̀kò naxı̀ sı̀ Zezı̀-Krı̀ wets'ı̀hı̀zọ̀ sı̀ goahsọ̀ dahwhọ! Goxı̀ sı̀ nàts'etsò-le, hanı̀kò naxı̀ sı̀ nàahı̀so dahwhọ. Goxı̀ sı̀ dọ gots'ọ nezìı̀ nageza-le hanı̀kò naxı̀ naxıts'ọ nezìı̀ nageza. ¹¹ Diı̀ ts'ọ̀ bọ̀ dẹ̀ ts'eèhk'w'e xè tı̀ ghats'eewı̀, goht'ọts'ı̀a t'à-ats'et'ı̀, sı̀ dagogı̀ı̀hı̀za, eyıts'ọ̀ gokọ̀ gòzọ̀-le. ¹² Gohlà t'à hòt'ò eghàlats'eeda. Dọ gots'ọ̀ nàdahogeezà nı̀dè gı̀gha yats'ehtı̀, dagogı̀ı̀hı̀za nı̀dè wexè kò ts'èwhı̀ı̀ dats'ı̀ı̀za. ¹³ Dọ yatı̀ı̀ı̀ t'à gok'adageedè nı̀dè ek'èt'à nezìı̀ gıts'ọ̀ gots'ede. Diı̀ ts'ọ̀ diı̀ nèk'e dọ gı̀gha t'ası̀ weji lats'ı̀ı̀t'e, eyıts'ọ̀ gı̀gha t'ası̀-ı̀ı̀ lats'ı̀ı̀t'e.

¹⁴ Edeghọ̀ ı̀ı̀zhaahı̀ ha naxıts'ọ̀ eeht'è aht'ı̀ nı̀le, hanı̀kò seza lanı̀ naxıghọnehtọ̀ t'à yatı̀ nàtsoo t'à naxıts'ọ̀ gohde. ¹⁵ Zezı̀-Krı̀ wedahxà dọ ı̀ọ̀ naxı̀k'ègedı̀ sọ̀nı̀ kò naxıtà ı̀ọ̀ gòhı̀ nı̀le. Godı̀ nezìı̀ naxıts'ọ̀ nèehı̀zọ̀ ts'ı̀hı̀zọ̀ Zezı̀-Krı̀ wedahxà naxıtà whı̀hı̀ họt'e. ¹⁶ Eyi t'à hotı̀ı̀ sexèahı̀, dehsı̀

naxìghònàdaehtì. ¹⁷ Eyit' à Timothy naxìts' ò weehzà ha họt' e. Seza lanì weghòneehtò, gots' ò K' àowo gha wìni nàtso. Dànì Zezì-Krì wegħa ehdaa sù naxìts' ò hadì ha. Kòta hazòò Nòhtsì wecheekèè dànì hogħàgeeh̀tò sù t' aats' òò hanì ehda họt' e.

¹⁸ Naxìta gots' ò dọ mọhdaa naxìts' àhtlā ha-le sọnì gũwò t' à sù xàhogedì agejà. ¹⁹ Hanìkò gots' ò K' àowo hanìwò nùdè whaà-le-t' ìi naxìts' àhtlā ha họt' e. Ekìiyèè k' e nùdè eyì dọ ayì ghò xàdahogedì sù wegòhzà ha. Eyì zòò-le, ayì dahxà nàgetsoo sù wegòhzà ha họt' e. ²⁰ Nòhtsì wenàowoò sù yatì t' à zò wehòhzò nùle, hanìkò Nòhtsì wets' ò enìiyah nàtsoo t' à wehòhzò họt' e. ²¹ Naxìts' ò dànì eghàlaehda ha seahwhò? Naxìts' àhtlā nùdè naxeekwa ha seahwhò nì? Hanì-le-ìdè naxìghòneehtò xè naxìts' ò sedzeè nezì ha dahwhò?

5

Amì hoḥḥ nàowoò k' èè edaa sù naxìta gots' ò xàweahzà

¹ Naxìta dọ hoḥḥ k' èè eḗk' alagedè ghò ts' ìikw' o. Hoḥḥ hanì sù dọ Nòhtsì k' ègeezò-le kò gita hagòjà ghò ts' ìikw' o while. Naxìta ts' ò dọ ìlè edetā ts' èkeè xè nàdè gedì họt' e. ² Eyit' à dànì xàhoahdì welì? Eyì ghò naxìdzeè nàniitì ha ìlè, eyì dọ hanì eghàlāìdā sù naxìta gots' ò xàweahzà ha ìlè. ³ Sù naxìta whìhda-le sọnì kò sìnì t' à naxìxè whìhda họt' e. Eyì dọ hanì hoḥḥ hòèhtsù sù eyì whìhda lanì hòt' a wesinìyahtì họt' e. ⁴ Zezì wùzì dahxà lāq niahde nùdè, eyìts' ò sìnì t' à naxìxè whìhda nùdè, eyìts' ò Zezì wets' ò Inì Degal naxìk' e at' ì nùdè, ⁵ eyì dọ sù wehḥḥ t' ààweah̀tè,

hanì-ìdè wenàowohù sù wedìholè ha, eyits'ò gots'ò K'àowo nùtlaa dzeè k'e nùdè wedàazhù edaxàeda ha.

⁶ Edeghò xàdahoahdù sù nezì nùle. Lèt'èa lò-lea kò lètsìèhdù hazòò ta ts'ò at'ì họt'e, wek'èahsò ne sònaà? ⁷ Eyì lèt'èa wezòò sù wedè aahle, hanì-ìdè lètsìèhdù wegòò lèt'èa wedè hòèlù laah't'e ha, hotù eyì laah't'e ne t'à. Dzèdè Passover k'e Nòhtsì gha sahzòà èlàgìhwhoo sù Zezì-Krì họt'e, eyì sù wenìahdì weli. ⁸ Eyit'à eyì dzèdè wek'èts'ùdì. Lèt'èa wezòà wedè ats'ùle, eyì sù gonàowohù wedè ats'ehzì lanì họt'e. Hanì-ìdè lèt'èa dè èlèxè lèt'è ghò shèts'ùzhe, eyì sù godzèè nezù xè èlèts'ò ehkw'ì ts'èeda lanì họt'e.

⁹ T'akwe naxits'ò ùht'èè ekò naxita gots'ò dọ hohù k'èè èlèk'alagedèè sù naxixè agùt'ì-le naxèehsì ìlè. ¹⁰ Dù nèk'e gots'ò dọ hohù k'èè èlèk'alagedèè hanù, egedì-le-dòò hanù, èlèghoyagee?àa-dòò hanù, eyits'ò nòhtsìà hòèlù ts'ò yagehtù dọò, hanù sù agèehsì nùle. Hanù dọ agèehsì nùdè dù nèè gots'òò aahde zò t'à ha. ¹¹ Dọ mòhdaa naxixè Nòhtsì wecheekèè ats'ùt'e edègeedù sù eyì ghò naxits'ò èeht'è. Hanìkò hohù k'èè èlèk'alagedè nùdè, egedì-le nùdè, nòhtsìà hòèlù ts'ò yagehtù nùdè, dọ gùzì jù gehtsì nùdè, t'aats'òò gedò nùdè, sòmba gha dọ ghoyagee?à nùdè, gixè aah't'ì-le, eyits'ò gixè shèahzhe ha nùle.

¹² Dọ, Nòhtsì wecheekèè agùt'e-le sù sù gisnìyahtì ha sùdì nùle. Dọ Nòhtsì wecheekèè goxè agèt'ù sù naxì gisnìyahtì ha họt'e. ¹³ Dọ Nòhtsì wecheekèè agùt'e-le sù Nòhtsì gosnìyahtì ha họt'e. Dek'èeht'è k'èè: “Eyì dọ wejù sù naxita gots'ò xàgìah?à,” dek'èeht'è.

6

Nòhtsı wets'ò dọ ełeghọ nàyaetı àłeghızı

¹ Naxıta gots'ò dọ ełek'e nıdahogeezà nıdè dànıghọ dọ-sınıyaehtıı-dọò Nòhtsı wecheekeè eıı-le sıı ts'ò aget'ı. Hanı ekọ-le eghàlageedaa ts'àgeejı-le nı? Nòhtsı wets'ò dọ ts'ò aget'ı gà gosınıyagıhtı welı.

² Nòhtsı wets'ò degaı gııı sıı dıı nèk'e gots'ò dọ gosınıyagehtı ha họt'e, wek'èahsọ-le nı? Hanı hòzọ ha nıdè, naxıta t'asıı wet'àazà-lea sıı wesınıyaahtı ha naxıgha dıı nıle. ³ Yak'eet'ıı gısınıyats'ehtı ha wek'èahsọ-le nı? Hanı hòzọ ha nıdè dıı nèk'e gota dàgot'ıı sıı denahk'e wesınıyats'ehtı ha họt'e!

⁴ Eyıt'à t'asıı wet'àazà-le ghọ ełek'e nıdahogeezà nıdè, dọ ıdè gosınıyaehtıı aweahle. Naxıta dọ t'asıı deè eıı-le sıı eyı weahchı ha dıı-le! ⁵ Edeghọ ıızhaahı ha, hanı naxıts'ò gohde. Naxıta dọ gosınıyaehtı ha dọ gọzọzọ gòhıı-le nı? ⁶ Hanıkò ełeghọ nàyaetıı àłahzı. Dọ gıgha ehkw'ı-ahodı-le gınađà hanı k'ehoahza!

⁷ Hanı ełeghọ nàyaetıı àłahzıı sıı weghàà nàowo ehkw'ıı k'èè aahda ts'òòhk'e hòt'a naxıghòenọzọ wek'èhoedzọ họt'e. Ekọ-le naxıts'ò eghàlaedà eyıts'ò naxıghọyahòzọ kò eyı denahk'e nezı họt'e. ⁸ Hanıkò hałahzı t'à xàè naxèot'ı gııı sıı gıghọyaahzà xè gıts'ò ekọ-le eghàlaahda họt'e.

⁹ Dọ wejıı sıı Nòhtsı Wenàowò k'èè hòzọzọ sıı gıghàhòt'à ha nıle wek'èahsọ-le nı? Edeghọyaahzà sọò. Dọ edezhıı t'à hoıı k'alagedè, dọ nòhtsıà hòèıı ts'ò yagehtıı, dọ ełexè hoıı hogehtsıı, sọòmba k'èxa dọzhıı et'ıı ełexè aget'ıı, eyıts'ò dọzhıı hoıı k'èè ełek'alagedè, ¹⁰ egeezıı-dọò, t'asıı gha egedı-le-dọò, t'aats'òò geèhdee dọò, dọ gızı jıı

gehtsɯ dɔ̀, sɔ̀mɓa gha dɔ̀ ghɔ̀yageeʔàa dɔ̀, hanɯ dɔ̀ hazɔ̀ sɯ Nòhtsɯ Wenàowoò k'èè hòʔɔ̀ sɯ gɪxè hòʔɔ̀ ha nùle. ¹¹ Inèè naxɯ mòhdaa hanɯ dɔ̀ yàahɯ ìlè. Hanikò Zezi-Kri wedahxà eyits'ɔ̀ Nòhtsɯ wets'ɔ̀ Ìni Degai t'à naxɯhòhì k'enaatso, degai anaxiidlà, eyits'ɔ̀ ehkw'ɷ anaxiidlà ìlè.

Hoɯ k'èè eɛk'alaahdèe ch'à edek'èahdì

¹² “T'asɯ hazɔ̀ gogha wets'æt'ɔ̀ nùle,” dahwhɔ̀ sɔ̀nì kò, t'asɯ hazɔ̀ gogha nezɯ nùle. “T'asɯ hazɔ̀ gogha wets'æt'ɔ̀ nùle,” sɔ̀nì kò t'asɯ wɯzì gots'ɔ̀ k'àowo ats'ɯhwhɔ̀ ha-le. ¹³ “Bò sɯ gobò gha hòèlɯ, eyits'ɔ̀ gobò sɯ bò gha hòèlɯ,” haahdɯ ha tahkò, hanikò Nòhtsɯ eyɷ nàke sɯ yedɯhohtsɯ ha hɔ̀t'e. Gozhì wet'à hoɯ k'èè eɛk'alats'edè gha hòèlɯ nùle, hanikò gots'ɔ̀ K'àowo gozhì ts'ɔ̀ k'àowo ne t'à wegga wet'à-ats'et'ɷ ha hòèlɯ hɔ̀t'e. ¹⁴ Nòhtsɯ t'asɯ wegga dùi-le t'à gots'ɔ̀ K'àowo naidà ayìlà, goxɯ sɷ nats'idà agole ha hɔ̀t'e. ¹⁵ Naxɯzhì sɯ Zezi-Kri wets'ɔ̀ hɔ̀t'e wek'èahsɔ̀-le nì? Eyit'à gozhì Zezi wets'ɔ̀ ne sɯ ts'èkojɯ t'à whetɯ ats'ele ha nì? Ìle, hats'et'ɷ ha honàedɷ nùle! ¹⁶ Dɔ̀, ts'èkojɯ t'à whetɯ sɯ yexè ìlè zɔ̀ lanì at'ì hɔ̀t'e wek'èahsɔ̀-le nì? Nòhtsɯ Nɯht'è k'e dui hanì dek'eèht'è, “Eyɷ nàke geet'èe sɯ gɪzhì ìlè lade ha hɔ̀t'e,” dek'eèht'è. ¹⁷ Hanikò amɯ gots'ɔ̀ K'àowo xè at'ɯ sɯ wets'ɔ̀ Ìni t'à yexè ìlè zɔ̀ lade ha.

¹⁸ Eyit'à hoɯ k'èè eɛk'alaahdèe ch'à edek'èahdì. Dɔ̀ hoɯ eyɷ-le hohtsɯ sɯ edezhì t'à hoɯ hohtsɯ at'ɷ nùle, hanikò amɯ hoɯ k'èè eɛk'alagedèe sɯ edezhì t'à hoɯ hogehtsɯ hɔ̀t'e. ¹⁹ Naxɯzhì sɯ Yedàyeh Nezɯ wekò lanì hɔ̀t'e wek'èahsɔ̀-le nì? Ededɯ sɯ naxɯdzè yì nàdè hɔ̀t'e, ededɯ sɯ Nòhtsɯ naxɯghàyɯʔɔ̀ hɔ̀t'e.

Eyit'à naxızhıı sıı xàè naxıts'ò nııle. ²⁰ T'asıı deè t'à nàgoèdì họt'e. Eyit'à naxızhıı t'à Nòhtsı ts'ò nezıı aahda.

7

Dàni elexè hots'et'ı

¹ T'asıı ghò sets'ò aahtl'è ııleè sıı wek'e naxıts'ò xàyahtı ha. Dò honıda-le kò nezı họt'e. ² Hanıkò dıı dọ ıq hoııı k'èè ełek'aladèe t'à dọzhıı gıtaàt'eè xàè gıts'èkeè gòhıı nıdè nezı họt'e, eyıts'ò ts'èko sı gıtaàt'eè xàè gıdọò gòhıı nıdè nezı họt'e. ³ Dọzhıı họt'ıı sıı edets'èkeè ghàdıtè ha họt'e, eyıts'ò ts'èko hoet'ıı sıı ededọò ghàdıtè ha họt'e. ⁴ Ts'èko hoet'ıı sıı wezhıı ededı zọ wets'ò nııle, wedọò sı wets'ò họt'e. Eyı xèht'eè dọzhıı hoet'ıı wezhıı sıı ededı zọ wets'ò nııle, wets'èkeè sı wets'ò họt'e. ⁵ ııah naxııı k'èè lenqsıı ełets'ò ııle dahdı-le. ııah hanı ha dahwhọ nıdè whatsọò Nòhtsı ts'ò xàyahtı ha gòzọò aahle gha welè, hanıkò whaà-lea gots'ò zọ aahıı. Eyı t'axọò-ıdè ełets'ò anaahde, naxııı nàtso-le t'à wehıı naxeèhdzà ha sọıı. ⁶ Hots'et'ı gha nàowo naxıghàehzọ dehsıı-aehsı-le, hanıkò dıı hanı họt'ı ha dıı-le dehsıı-aehsı. ⁷ Dọ hazọò sexèht'eè geeda nıdè dehwhọ. Hanıkò Nòhtsı sıı dọ hazọò gıtaàt'eè t'asıı eładıı goghàızọ họt'e. Dọ ııè hoet'ı ha weghàhòt'ò, eyıts'ò dọ eyıı-le t'asıı eładıı weghàhòt'ò họt'e.

⁸ Dọ hoget'ı-le eyıts'ò ts'èko gıdọzhıı whıle sıı gıts'ò dıı haehsı ha dehwhọ: Sı hoeht'ı-le k'èè hoget'ı-le nıdè gıgha nezı họt'e. ⁹ Hanıkò gıgha wèhoedı-le nıdè honıgudè kò t'asanıle. Sıı ełegııwọ nıdè honıgedè gıgha denahk'e nezı họt'e.

10 Dọ hoget'ụ sị du nàowo gighàeh2à ha, (sị sey-atù nùile, hanìkò gots'ò K'àowo weyatù ne): Ts'èko hoet'ụ sị ededọọ ts'òò xàetla ha-le. 11 Hanìkò ededọọ ts'òò xàèhtla nùdè eyi-le dọzhì xè hoet'ị ha-le, hanì-le-ìdè ededọọ xè sìnagole ha. Eyits'ọ dọzhì sị edets'èkeè 2ọede ha-le.

12 Eyits'ọ dọ eyi-le sị hazọọ gits'ò du haehsị ha, (du sị sey-atù ne, gots'ò K'àowo weyatù nùile): Naxita gots'ọ amì wets'èkeè wegħa ehkw'1-ahodì-le nùdè, hanìkò ịlāà ededọọ xè nàdè ha nìwọ nùdè, eyi dọzhì sị edets'èkeè 2ọede ha-le. 13 Eyits'ọ ts'èko sị wedọọ wegħa ehkw'1-ahodì-le, hanìkò ịlāà edets'èkeè xè nàdè ha nìwọ nùdè, eyi ts'èko sị ededọọ 2ọede ha-le. 14 Dọzhì wegħa ehkw'1-ahodì-le sị wets'èkeè ts'ìh2ọ degai elì għa wutà họt'e. Eyits'ọ ts'èko wegħa ehkw'1-ahodì-le sị wedọọ ts'ìh2ọ degai elì għa wutà họt'e. Hanì-le-ìdè naxìza degai agùt'e ha-le ịlè, hanìkò dù degai agùt'e.

15 Hanìkò dọ wegħa ehkw'1-ahodì-le sị naxìts'òò xàetla ha nìwọ nùdè hadeè aweahle. Hagòjà nùdè dọzhì wegħa ehkw'1-ahodì sị edets'èkeè xè nàdè-le kò, eyits'ọ ts'èko wegħa ehkw'1-ahodì sị ededọọ xè nàdè-le kò. Nòhtsị sị ts'èwhùì ts'eeda għa gòìhchì họt'e. 16 Nị dọ ts'èkeè nelụ sị nedọọ edaxàwùhtè ha hotùì wek'èìzọ nùile. Nị ts'èko wedọọ nelụ sị nets'èkeè edaxàwùhtè ha hotùì wek'èìzọ nùile.

17 Dọ hazọọ gots'ò K'àowo edù nègòqlaa sị ekọ geèhk'w'e ha họt'e, eyits'ọ Nòhtsị ayi ts'ò gokayahtù sị hagùle. Nòhtsị wecheekeè kòta hazọọ nàgedèe sị eyi nàowo gits'ò haehsị. 18 Dọ, Nòhtsị yekayahtù kwe Moses wenàowoò k'èè hòt'a wekwọ nàat'a ịlè nùdè elàdù awede-le. Dọ, Nòhtsị

yekayaḥti kwe wekwò nàat'a-le nɔ̀dè wekwò nàt'á adùle-le. ¹⁹ Dò wekwò nàt'áa, dò wekwò nàt'á-le, eyi Nòhtsi wegħa wet'áaàà nùle. Nòhtsi wenàowoò k'èts'edi eyi t'aa sù wet'áaàà họt'e. ²⁰ Eyit'á dò hazò Nòhtsi gokayaḥti ekò edì geèkw'e ìlè sù ekò et'ì geèkw'e kò. ²¹ Nòhtsi naxıkayaḥti ekò dò naxıts'ò k'àowo ìlè nɔ̀dè, wet'á naxıgha gots'eedi welè-le, hanikò edets'ò k'aehwho ha naxıgha hòzò nɔ̀dè haahde. ²² Dò Nòhtsi yekayaḥti kwe wets'ò k'àowo gòhì nɔ̀dè gots'ò K'àowo Zezi għa edets'ò k'àowo elì ajà họt'e. Eyì xèht'eè dò Nòhtsi yekayaḥti ekò edets'ò k'àowo elì ìlè sù Zezi-Krı yets'ò K'àowo elì ajà họt'e. ²³ T'asì deè t'à nàaxèdì họt'e, eyit'á dò naxıts'ò k'àowo gıllì adeahle-le. ²⁴ Sèot'ı, naxı hazò Nòhtsi wek'èè aahda ha họt'e eyıts'ò dànì Nòhtsi naxıxè hòzò ayılàa sù k'èè aahda.

²⁵ Ekò ts'èko hogiat'ì while sù gıghò gots'ò K'àowo t'asasèhdì-le, hanikò Nòhtsi wesonıwò t'à ehkw'ı eghàlaehda k'èè sı dàahwhò sù yatı naxıghàehà ha: ²⁶ Dì goxè hoıla k'ehokw'o ts'ihzò honiahdè-le kò nezı họt'e dehwhò. ²⁷ Dòzhì, hqaht'ì nɔ̀dè naxıts'èkeè zòweahdè-le. Hqaht'ì-le nɔ̀dè ts'èko hak'èahta-le. ²⁸ Hanikò hqaht'ì nɔ̀dè hoḥı hòwhahtsi nùle, eyıts'ò ts'èko hqat'ı while sù honidza nɔ̀dè hoḥı hòèhtsi nùle. Hanikò amì honigedè sù dı nèk'e gıxè hoıla ıò ha họt'e, eyi hoıla naxıts'ò ha dehwhò nùle.

²⁹ Sèot'ı, whaà-lea gots'ò zò ts'eeda dehsı-aehsi. ıò gots'ò idaà dò gıts'èkeè gòhı sù gıts'èkeè gòhı-le lanì gudà, ³⁰ dò ts'ògıwò sù ts'ògıwò-le lagıt'è, dò sìgeèt'ı sù sìgeèt'ı-le lagıt'è, dò t'ası nàgeehdì

sii xàè gıts'ò nùle lagut'è. ³¹ Dò du nèk'e gots'ò t'asii t'à-aget'ıı sii gıgha wet'aaʔà-le lagut'è. Du nèk'e dii dànì hòʔòq sii whaà-le-t'ıı whıle agode ha t'à, hanı aahda.

³² Eyıt'à t'asii wııziı ghò nàniahdè ha dehwhò-le. Dòzhıi hòet'ı-le sii Nòhtsı wenàowoò zò ghò nàniwo hòt'e. Dànì Nòhtsı winà hohtsı ha sii yedaàniwo hòt'e. ³³ Hanikò dòzhıi hòet'ıı sii du nèk'e t'asii lò ghò nàniwo, eyıts'ò dànì edets'èkeè winà hohtsı ha sii yedaàniwo hòt'e, ³⁴ eyıt'à winı elets'òò ts'eht'ı lanı. Ts'èko hògeet'ı-le eyıts'ò t'èekogòò gıııı sii gots'ò K'àowo wenàowoò zò daànıgewo hòt'e. Ts'èko hanı sii edezhıı eyıts'ò edını t'à Nòhtsı ghàdıtı hòt'e. Hanikò ts'èko hòet'ıı sii du nèk'e t'asii lò ghò nàniwo eyıts'ò edànı ededòò winà hohtsı ha sii ghò nàniwo hòt'e. ³⁵ Naxıgha hoezhıi ahle ha dehwhò t'à du hanı naxıts'ò gohde nùle, hanikò naxıxè sìghà hòʔòq ha welè dehwhò. Ehkw'ı aahda ha, eyıts'ò naxını nàtso xè Nòhtsı zò gha eghàlaahda ha naxeehwhò t'à aehsı.

³⁶ Dòzhıi ts'èkogòò xè honıda ha yeekèè sii ts'ò nezıı k'ehoʔa-le lat'ı nıdè, eyıts'ò eyı ts'èko wegħòò lò adaade xè dòzhıi yexè honıda ha niwo nıdè t'asanıle. Eyı dò sii hòıı hohtsı nùle, eyıt'à yexè honıda ha t'asanıle. ³⁷ Hanikò dòzhıi honıda ha-le k'èè edını whehtsı nıdè, eyıts'ò edını ts'ò k'àowo nıdè, eyıts'ò t'èekogòò aakee sii xè honıda ha-le k'èè edını whehtsı nıdè, hanı dòzhıi sı ehkw'ı at'ı hòt'e. ³⁸ Eyıt'à dòzhıi ts'èkogòò aakee sii xè honıdza nıdè ehkw'ı at'ı hòt'e, hanikò dòzhıi ts'èkogòò aakee sii xè honıdza-le nıdè eyı sii denahk'e ehkw'ı at'ı hòt'e.

39 Ts'èko wedqò ełàawı gots'ò wets'ò dawhetłı lanı hq̄t'e. Hanıkò wedqò ełajwo nıdè eyı-le dq̄zhı xè honòq̄da ha nıwq̄ nıdè edets'ò k'àowo. Hanıkò eyı dq̄zhı sı Nòhtsı wets'q̄ dq̄ ełı ha hq̄t'e. 40 Sı anıhwq̄ nıdè eyı ts'èko honıdza-le kò denahk'e wınà ha hq̄t'e. Sı sı Nòhtsı wets'q̄ İnı Degalı sets'ò-èlı dehwhq̄ t'à aehsı hq̄t'e.

8

Nòhtsı hòèlı ts'ò bò k'èek'ò

1 Bò nòhtsı hòèlı ghàgeedu sı weghq̄ dı hanaxèehsı ha: T'ası lq̄ k'èts'eezq̄ ts'ıwq̄ hq̄t'e, hanıkò t'ası lq̄ k'èts'eezq̄ nıdè wet'à xàhots'edi ats'et'ı. Ekò ełeghq̄nets'eètq̄ nıdè wet'à nàts'etsoò alets'ehzı. 2 Dq̄ t'ası lq̄ k'èezq̄ edeewq̄ sı ayı k'èezq̄ ha ıle sı ıłàà yek'èezq̄ nıle. 3 Hanıkò dq̄ Nòhtsı ghq̄neètq̄ sı Nòhtsı eyı dq̄ k'èezq̄ hq̄t'e.

4 Eyıt'à bò nòhtsı hòèlı ghàgeedu weghq̄ dı haehsı ha: Dı nek'e nòhtsı hòèlı sı t'ası wıızı gha ità nıle, Nòhtsı ıle zq̄ gòhı wek'èts'eezq̄ hq̄t'e. 5 Yak'e hanı-le-ıdè dı nek'e nòhtsı lq̄ gòhı gedi t'ıt'e, (“nòhtsı” lq̄ eyıts'q̄ “k'aodèe” lq̄ gòhı sı ehkw'ı agedı hq̄t'e), 6 hanıkò goxı gogha sı Nòhtsı ıle zq̄ gòhı, eyı sı Nòhtsı-Gotà hq̄t'e. Ededı t'ası hazq̄ whehtsı eyıts'q̄ ededı wegħa ts'eeda hq̄t'e. Eyıts'q̄ gots'ò K'àowo ıle zq̄ gòhı, eyı sı Zezı-Krı hq̄t'e. Ededı wet'òq̄ t'ası hazq̄ hòèlı, eyıts'q̄ wet'à ts'eeda hq̄t'e.

7 Hanıkò eyı sı dq̄ hazq̄ deghàà gık'èezq̄ nıle. Dq̄ mòhdaa ıneq̄ nòhtsıà hòèlı ghq̄ hòt'ò agıwq̄ ıle t'à bò hanı ghq̄ shègezhe nıdè nòhtsı hòèlı ghàzaadı ne gıwq̄ ha. Gıni nàtso-le t'à ekq̄-le

nàningedè xè ekò-le eghàlagùdà gùwò ha. ⁸ Hanìkò bò t'à Nòhtsì ts'ò ats'ede ha nùile. Bò hanù ts'edè-le nùdè dezoò nezi-le ats'ede ha nùile, ekò bò ts'edè nùdè wet'à denahk'e neziù ats'ede ha nùile.

⁹ Eyit'à edexoahdì, bò hanù aahdè naxìgha t'asì nùile kò, naxèot'ì wìnì nàtso-le sù naxit'à ekò-le awede sòò. ¹⁰ Eyi wek'èahsò t'à nòhtsì hòèlù wekò gocho goyì shèahzhe ha sòni. Hanìkò dọ bò nòhtsì hòèlù ghàgeedi ghò shètù sù ekò-le hòt'e nìwò xè ekò naxiazi nùdè, ededì sù bò hanù ghò shètù ade ha sòni. ¹¹ Eyi gòet'ì wìnì nàtso-le sù Zezi-Krì yegha eławò kò, ayì k'èahsò t'à wedìhoahsì hòt'e. ¹² Hanì gòet'ì k'èch'a hòlù hoahsì xè gùni tsìahwhì nùdè, Zezi wek'èch'a hòlù hoahsì hòt'e. ¹³ Eyit'à ayì ghò shèhtù sù wet'à sèot'ì hòlù hoahsì awèhzi nùdè, k'achì bò wùzi ghò shèhtì ha-le, hanì-ìdè hòlù hoahsì awèhzi ha-le.

9

Nòhtsì wecheekeèdeè dani gighàhòt'ò

¹ Sù xàè edets'ò k'aeahwo-le nì? Sù Zezi wecheekeèdeè aht'e-le nì? Sù xàè gots'ò K'àowo Zezi weehzi-le nì? Gots'ò K'àowo wegga naxita eghàlaehda t'à naxìgha ehkw'ì-ahodù aahjà hòt'e. ² Dọ eyì-le gìgha Nòhtsì wecheekeèdeè aht'e-le sòni kò, naxìgha sù xàè Nòhtsì wecheekeèdeè aht'e. Sù set'à naxìgha ehkw'ì-ahodù aahjà t'à, gots'ò K'àowo wecheekeèdeè aht'e gha sek'èhoedzo hòt'e.

³ Dọ seghò nàyagehtù sù gits'ò dù haehsù edek'edaehdì ha dii-le: ⁴ Weghò shèts'ezhee eyits'ò t'asì ts'edò sù goxì sù gogha nùile nì? ⁵ Zezi wecheekeèdeè eyì-le, gots'ò K'àowo wechìke,

eyits'q Peter, gixèht'eè gots'èkeè gigha ehkw'1-ahodù sù edexè agets'ele ha goghàhòt'q-le nì? ⁶ Hanì-le-ìdè asì Barnabas eyits'q sù zq wet'à ts'eeda gha hòt'ò eghàladìda ha hòt'e nì?

⁷ Dq eghoq-dòq elù sù edets'àzeehdì nùle. Dq jìechochù k'èdì elù sù yets'q jìecho edè ha dùi-le. Dq sahzòq k'èdì elù sù yets'q ejiet'ò edq ha dùi-le. ⁸ Dq dànì nàngedè ghàà zq aehsù nùle. Moses wenàowoò kò eyì wexèht'eè dek'eèht'è. ⁹ Moses wenàowoò k'e dù hanì dek'eèht'è: “Naxits'q ejie t'olà tàtsqyeèhze nùdè wewà nadaahzà-le,” dek'eèht'è. Nòhtsù sù ejie ghq nànwò t'à adì nùle. ¹⁰ Nòhtsù hadù sù hotù gogha godeè-adì hòt'e. Dq jìè dèè k'e t'asì dehshee gha dèè k'e sùgohzì hòt'e, eyits'q dq eyù-le sù ejie t'olà k'e k'edaà ayehzì hòt'e. Eyì jìah haget'ù sù t'asì dehshee wets'q t'asì xàhogeht'ù ha gùwq t'à aget'ì. ¹¹ Eyì xèht'eè lanì t'asì nezù naxìdzeè yì nèt'sùla hòt'e, eyit'à naxìdzeè yì ayì dùi dì ajà ts'ihzò t'asì wet'à ts'eedaa goghàahdì ha-le nì? ¹² Dq eyù-le t'asì t'à gits'àahdì ha gighàhòt'q nùdè, goxì gnahk'e gots'àahdì ha-le nì?

Goxì sù gots'àahdì ha goghàhòt'q jìè, hanìkò naxits'q t'asì ts'ùwq-le jìè. Jìè, hoila xè ts'eeda kò ts'ùwq, Zezì-Krì wegodì nezù t'asì wùzì t'à wehoeza ha ts'ùwq-le. ¹³ Nòhtsùkò-gocho goyì eghàlageedaa sù Nòhtsùkò gots'q t'asì ghq shègezhe hòt'e, wek'èahsq-le nì? Yahtù kwe-ladà k'e t'asì Nòhtsù ts'ò k'egèhk'òq sù wets'q dq xè gùwàhodì hòt'e, wek'èahsq-le nì? ¹⁴ Eyì xèht'eè lanì gots'ò K'àowo gogha nàowo whehtsù hòt'e, dq godì nezù t'à dq ts'ò gogede k'èxa gùt'à edaa gighòzhe ha hòt'e,

hadı.

¹⁵ Hanikò sı ayı seghàhòt'á ha ıleè sı wede kò dehwhò. Edahxò t'ası seghàahle ha dehwhò t'à du hanı naxıts'ò eht'è nıle. T'ası k'èxa-le godı nezı t'à naxıts'ò gohdee sı weghò xadahohdı ha dii-le. Eyı sı dò seghò yihçı nıde bò de eıahwho kò segha denahk'e nezı hót'e. ¹⁶ Hanikò godı nezı t'à dò hoghàehtò nıde edeghò xadahohdı ha dii. Godı nezı t'à dò hoghàehtò eyı zò segha hòzò hót'e. Godı nezı t'à dò ts'ò gohde-le nıde segha hoıla ha hót'e! ¹⁷ Sı xàe haehwhò t'à eyı la weghàlaehda nıde, wek'èxa t'ası seghòt'á ha ıle. Ekò Nòhtsı eyı la seghàızòò ayıılà nıde ekı sılaà weghàlaehda aht'ı. ¹⁸ Eyıt'á wek'èxa ayı seghòt'á ha? Du zò k'èxa aht'ı: Godı nezı t'à dò ts'ò gohde nıde t'ası k'èxa-le yatı gıghàehzà hót'e. Godı nezı t'à gohde k'èxa t'ası seghòt'á ha hòzò kò, wede ahzı.

¹⁹ Edets'ò k'aehwho aht'e xè dò wızzı wets'ò aht'e-le kò, dò ıò dehnè ha dehwhò t'à dò hazòò gıgha eghàlaehdaa dòò ehıı adèhà. ²⁰ Israel got'ıı Zezı gha geehnè ha dehwhò t'à gıxèht'eè ehda. Dò, Moses wenàowoò t'á geèhk'wee sı Zezı gha geehnè ha dehwhò t'à, gıxèht'eè Moses wenàowoò t'á whıhda laht'e (Moses wenàowoò t'á whıhda-le kò). ²¹ Eyıts'ò dò, Moses wenàowoò de geedaa sı gıxèht'eè ehda, Zezı-Krı gha geehnè ha dehwhò t'à. (Nòhtsı wenàowoò wede ahle ha dii, Zezı-Krı wenàowoò t'á whıhda t'à.) ²² Dò nàgetso-le sı gıta aht'ı nıde gıxèht'eè nàhtso-le laht'e, hanı-ıde edahxò Zezı gha geehnè ha weli. Dò hazòò xàzaa gıxèwhıht'e ha dehwhò, hanı-ıde edahxò gıta gots'ò dò mòhdaa edaxàgehle ha weli. ²³ Godı nezı gha eyı hazòò hahzı hót'e. Hanı-ıde godı nezı wet'á

sexè sìghà agode ha.

²⁴ Dọ ehdaàtımqeedè nı̀dè dọ ı̀lè zọ hoehnè, wek'èts'eezọ họt'e. T'ası̀ deè daahnè ha ehdaàtımqahdè welì. ²⁵ Amı̀ ehdaàtımqeedè goxè at'ı̀ ha nı̀wqọ sı̀ eyı̀ gha edexè sını̀hòzà họt'e. Dọ hanı̀ sı̀ t'ası̀ sọ̀mbaekwo t'à hòèlı̀ eyıts'ọ t'ası̀ whaà ts'ọ whezọ ha-le sı̀ geehnè ghaaget'ı̀, hanıkò goxı̀ sı̀ t'ası̀ deè welọ while ts'ọ goghaelı̀ ghaats'et'ı̀ họt'e. ²⁶ Eyıt'à dọ edı̀ ts'ọ at'ı̀ yek'èezọ-le lanı̀ k'etımqehda nı̀le, eyıts'ọ dọ ekı̀-ka eeht'ı̀ lanı̀ eeht'ı̀ nı̀le. ²⁷ ı̀le, sezhì sek'èıt'e xè segha eghàlaedaà ahzı̀. Hanı̀-ı̀dè godı̀ nezı̀ t'à dọ ts'ọ goıhde t'axqọ nı̀dè, t'ası̀ deè ts'eehnè gha sedè asedle ha nı̀le.

10

Israel got'ı̀ gı̀xè dàgoat'ı̀ sı̀ weghàà nàntahdè

¹ Sèot'ı̀, gocho sı̀ Nòhtsı̀ wets'ọ k'oh wezı̀ agı̀t'è ı̀lè, eyıts'ọ tideè yı̀ dexageède ı̀lè, eyı wek'èahsọ ha dehwhọ. ² Hazqọ Moses xè k'oh yı̀ eyıts'ọ tideè yı̀ gık'ètàıdzọ lagejà ı̀lè. ³ Hazqọ yak'e gots'ọ lèt'è degai ghọ shègıazhe, ⁴ eyıts'ọ hazqọ Nòhtsı̀ tı goghànıdı̀ sı̀ giadọ. Nòhtsı̀ wets'ọ kwe gı̀xè at'ı̀ sı̀ gots'ọ tı giadọ lanı̀. Eyı kwe sı̀ Zezı-Krı họt'e. ⁵ Hanıkò Nòhtsı̀ sı̀ gocho dezqatłọ goghọ wek'èch'a ı̀lè. Eyıt'à eı̀aàgı̀dè t'à, ekı̀-ka nek'e gıkw'qọ k'eanı̀la.

⁶ Eyı hagòjàa sı̀ weghàà gocho gı̀xèht'eè godzeè t'à hoı̀ ts'ı̀wqọ ha-le gha hoghàdets'eeetọ gha agòjà họt'e. ⁷ Gocho mọhdaa gı̀xèht'eè nòhtsı̀ hòèlı̀ ts'ọ yaahtı̀-le. Du hanı̀ dek'eèht'è, “Dọ shègezhe xè gedọ gha ląą nègı̀de, eyı t'axqọ ededzeè

t'à dọ Nòhtsɿ k'ègeezɔ-le lanì gɿgha sìgoèt'ɿ xè elexè sɔnàgedè," dek'eèht'è. ⁸ Gocho mọhdaa gɿxèht'eè gozhì t'à hoɦɿ k'alats'udè-le. Ịlè dzeɛ t'à naènɔ-daats'ò-tai-lemì dọ haàtɔq ɛɛɹdè ịlè, eyɿ we-naahdì. ⁹ Gocho mọhdaa gɿxèht'eè, gots'ò K'àowo wets'eèhdzà ha hò?ɔ nùle. Hagiat'ɿ ts'ihzò gòochò t'à ɛɛàgɹdè ịlè, eyɿ wenaahdì. ¹⁰ Eyits'ò gocho mọhdaa hagɹdì lanì, Nòhtsɿ ts'ò sọahdì-le. Hagɹdì ts'ihzò yak'eet'ɿ dọ dɿhohtsɿ ɛɹ sɿ ɛɛàgòɿhdè ịlè, eyɿ wenaahdì.

¹¹ Goxɿ dui nọqde dzeɛ k'e ts'eedaa sɿ, eyɿ hazòq gɿts'ò hagòjaa sɿ wet'à hoghàgoetɔ gha agòjà họt'e, eyits'ò wenats'edì ha t'à gogha dek'eèht'è họt'e. ¹² Eyit'à amɿ nàhtso edeewɔq sɿ, hoɦɿ t'à naxik'èchùtɹa ch'à edexoahdì! ¹³ Dọ hazòq hoɦɿ t'à dànì geèdzàa sɿ wedaats'ò naxeèdzà ha nùle. Nòhtsɿ sɿ t'aats'òq goxoehdì ha họt'e, naxinì nàtso nahk'e ts'ò naxeèdzà anaxele ha nùle. Hanikò hoɦɿ t'à naxeèdzà nɹdè, weghọahnè ha naxinì nàtsoò ayele ha.

*Gots'ò K'àowo welibò eyits'ò
inìhɿ welibò ịtəh gots'ò ts'edọ ha dui*

¹⁴ Eyit'à seàgɹ nòhtsɿà hòèɹ hazòq xàzaa ts'ò yaahtɿ ch'à eyits'ò gɿnàowoò ààhchɿ ch'à hotui edek'èahdì. ¹⁵ Dọ ehkw'ɿ nànigedè sɿ gɿts'ò gohde aehsɿ họt'e, eyit'à ayɿ dàehsɿ sɿ asɿ ehkw'ɿ gohde lì edegha wedaàniàhdè. ¹⁶ Libò wek'eèyats'ehtɿ xè weghọ Nòhtsɿ masì wets'ɹhwhọ nɹdè Zezì we-dò gogha xàit'ɹ sɿ wexè ats'et'ɿ gha goità họt'e. Eyits'ò lèt'è tàts'eezhì xè weghọ shèts'ezhe nɹdè Zezì-Krɿ goghàdìhtɿ sɿ wexè ats'et'ɿ họt'e. ¹⁷ Lèt'è ịlè zọ họt'e eyits'ò goxɿ hazòq eyɿ lèt'è ịlè weghọ

shèts'ezhe t'à, goxı goıtlq ats'ıtt'e kò wezhıı ìlè zq lats'ıtt'e.

¹⁸ Israel got'ıı gıdaanıahdè: dq Nòhtsı ghàzaadıı gots'q shètıı sıı dq Nòhtsı ghàgıdı xè aget'ı gha gıta hqt'e. ¹⁹ Bò nòhtsı hòlèıı ghàgeedıı sıı t'asıı deè hqt'e dehsıı-aehsı-le, eyıts'q eyı nòhtsı hòlèıı sıı t'asıı deè elı dehsıı-aehsı-le. ²⁰ İle, haehsıı-aehsı-le, hanıkò dq Nòhtsı k'ègeezq-le sıı ııhıı ts'ò kò ghàgeedi hqt'e, Nòhtsı ghàgeedıı aget'ı nııle. Eyıt'à ııhıı gıxè aaht'ı ha naxeehwhq nııle. ²¹ Gots'ò K'àowo welıbò eyıts'q ııhıı welıbò gots'q ııah aahdq ha dıı hqt'e. Gots'ò K'àowo weladà eyıts'q ııhıı weladà, ııah gots'q shèahzhe ha dıı hqt'e. ²² Gots'ò K'àowo ts'ohoedi awets'ele ha hots'eèhdzà ats'et'ı nıı? İle, wenahk'e nàts'etso nııle.

T'asıı hazqò gogha sıghà nııle

²³ “T'asıı hazqò gots'ò wets'àet'q nııle,” haahdı sını, hanıkò t'asıı hazqò gogha sıghà nııle. “T'asıı hazqò gots'ò wets'àet'q nııle,” haahdı sını, hanıkò t'asıı hazqò t'à gomı nàtsoò ade ha nııle. ²⁴ Edeghe zq nezıı k'ehoahza-le, hanıkò dq eyıı-le dani gıgha sıghà hòzq ha sıı ghq naniıahdè.

²⁵ Nàedıı k'è gots'q bò t'alàa-sıı ghq shèahzhe, asıı ehkw'ı aaht'ı, hanı-le-ıdè ekq-le aaht'ı weghq dazaahke-le, ²⁶ dıı hanı dek'eèht'èe wek'èts'eezq t'à: “Dèè eyıts'q t'asıı hazqò wek'e whelaa sıı gots'ò K'àowo wets'q hqt'e,” dek'eèht'èe.

²⁷ Dq wegha ehkw'ı-ahodı-le sıı sexè shènetı nèhdi nıdè, eyıts'q nı haneewq nıdè, weghq shèts'ezhee negà nèyılaa sıı hazqò weghq shènetı. Asıı ehkw'ı ne, asıı ekq-le ne neewq t'à, weghq daıhkele. ²⁸ Hanıkò dq dıı hanaxèhdı nıdè, “Dıı bò sıı

nòhtsɿɑ̀ hòèlɿ ghàʔaadi hòt'e," naxèhdi nɿdè, wegho shèahzhe-le. Dò naxits'ò hadɿ sɿ wegha eyits'ò wini sɿ gha eyi bò wegho shèahzhe-le. ²⁹ Dò eyi-le wini gha aehsɿ, naxini gha aehsɿ-le. T'asɿi segha ekò-le k'èè nùile dehwhò t'à dò eyi-le gɿgha ehkw'i nùile sɿ ayiɿha sesiniyagehti weli? ³⁰ Dò gixè shèhti gha Nòhtsɿ masi weehwhò nɿdè, ayiɿha eyi ghò dò sesiniyagehti weli?

³¹ Eyt'à t'asɿi ghò shèahzhe xè t'asɿi aahdò, eyits'ò t'asɿi t'ahooyi haahɿi nɿdè, wet'à Nòhtsɿ weghàsahdi. ³² Naxit'à dò wɿzɿi ekò-le awede sòò, Israel got'i, Greece got'i, hani-le-ɿdè Nòhtsɿ wecheekeè hazòò ts'ɿzò ageahle sòò. ³³ Sɿ sɿ dò hazòò gɿgha sìghà k'èè eghàlaehda ha edeèhdà. Sɿ edegha sìghà zò k'èè eghàlaehda ha dehwhò-le, hanikò dò hazòò gɿgha sìghà k'èè ha dehwhò, hani-ɿdè edahxò edaxàgeedè ha weli.

11

¹ Sɿ Zezi-Kri wek'èè k'ehoehʔa lanì sek'èè k'ehoahʔa.

Dàni elèxè ehkw'i yats'ehti

² T'asɿi hazòò dànaxèehsɿ sɿ wenaahdi, eyits'ò ayi hoghànaxèehtò sɿ hoti yàahò, eyi gha naxìghàsòehdi.

³ Zezi-Kri dòzhɿ hazòò gha K'àowo hòt'e wek'èahsò ha dehwhò, eyits'ò dòzhɿ ts'èko gha k'àowo gɿlɿ hòt'e, eyits'ò Nòhtsɿ-Gotà Zezi-Kri gha K'àowo hòt'e. ⁴ Dòzhɿ edekwì k'e t'asɿi whaèhòò xè Nòhtsɿ ts'ò yahti nɿdè, hani-le-ɿdè Yedayeh Nezɿ dahxà xàyahti nɿdè Zezi-Kri ts'ò nezɿ naza nùile. ⁵ Eyits'ò ts'èko edekwì k'e t'asɿi whehchì-le

xè yahtı hanı-le-ıdè Yedàyeh Nezzı dahxà xàyahtı nıdè, dızhı ts'ò nezı naza nıle. Wekwıghà hazqò xaet'à xèht'eè lanı hqt'e. ⁶ Ts'èko edekwı k'e t'ası whehchı-le sı wekwıghà hazqò xawet'à. Ts'èko wekwıghà xaet'à t'à edeghı jzhaelı nıdè, edekwı k'e t'ası whehchı ha hqt'e. ⁷ Dızhı sı Nhtsı enıyah wehòhıq k'èè wehòèlı ne t'à, edekwı k'e t'ası whehchı ha nıle, hanıkò ts'èko sı dızhı enıyah wehòhıq k'èè wehòèlı hqt'e. ⁸ T'akwełò dızhı wehòèlı sı ts'èko gots'q wehòèlı nıle, hanıkò t'akwełò ts'èko wehòèlı sı dızhı gots'q wehòèlı hqt'e, ⁹ eyıts'q dızhı sı ts'èko gha wehòèlı nıle, hanıkò ts'èko sı dızhı gha wehòèlı hqt'e. ¹⁰ Eyı ts'ıhıq, eyıts'q yak'eet'ı gıts'ıhıq ts'èko edekwı k'e t'ası whehchı ha hqt'e. Eyı weghàà ts'èko wedqò t'a wheda wek'èhoedıq hqt'e.

¹¹ Gots'q K'àowo wenadaà ts'èko sı dızhı dı t'ası elı nıle, eyıts'q dızhı sı ts'èko dı t'ası elı nıle. ¹² Ts'èko sı dızhı gots'q wehòèlı hqt'e, eyıts'q dızhı ts'èko gots'q wegòhı hqt'e. Hanıkò t'ası hazqò Nhtsı gots'q hqt'e. ¹³ Ts'èko t'ası kwıhchı-le xè Nhtsı ts'ò yahtı nıdè ası eyı ehkw'ı ne? Edegha wedaàıahdè. ¹⁴ Gonàowò k'èè dànı k'edets'eet'ı sı wek'èch'a dızhı edekwıghà nedè ayıhwhıq nıdè eyı sı dı gıgha jzghoghwhıq hqt'e. ¹⁵ Èkò ts'èko wekwıghà nedè nıdè wet'à dı gıghàspedı. Wekwıghà nedèe wekwı k'e whela gha weghòzha hqt'e. ¹⁶ Dı eyı ghı ełets'q nàyagehtı ha gıwıq nıdè, goxı gogha eyıts'q Nhtsı wecheekè hazqò gıgha nàowo eyı-le gòhı nıle.

Dànı gots'q K'àowo wełèt'è ghı shèt's'ezhe

17 Ayì naxits'ò haehsì ha sù ghò naxits'ò nezì gohde ha nùle. Làà niahdè nùdè elets'ò hoilà hoahsì zò deẓòatłò, elets'àahdì gha sù dek'aẓì họt'e. 18 T'akwełò ðu haehsì ha dehwhò: Naxì Nòhtsì wecheekeè yàahłì sù làà niahdè nùdè, ełek'èè aahwhò-le weghò eèhkwo họt'e, segha ehkw'i agedì lanì. 19 Naxita ðò ełek'èè nàngedè ha-le t'ùt'e, hani-ıdè amì Nòhtsì winì k'èè geedaa sù wek'èhoedzò ha. 20 Làà niahdè nùdè gots'ò K'àowo wełèt'è ghò shèahzhe gha aah't'ı nùle. 21 Ełexè shèahzhe nùdè, ełedanaahzı-le et'ı shèahzhe. ðò mòhdaa ıłàà degeèhdì, eyits'ò ðò mòhdaa geèhde. 22 Naxikò shèahzhe xè aahðò ha ðu-le sònaà? Nòhtsì wecheekeè ðò k'èè gıah'tà-le nì, eyits'ò ðò-teèt'ı sù ıjzhagıłı agıahle ha nì? Eyı ghò naxits'ò nezì aehsì ha nì?

23 Gots'ò K'àowo yatı seghàıẓò sù eyı yatı naxıghàehzò họt'e: Gots'ò K'àowo Zezì k'aodèe t'aağıhtı toò k'e lèt'è nùchì, 24 yek'eèyaıhtı t'axòò tàıızhì gà hadı, “Đu sezhì họt'e, eyı sù naxıgha adlà họt'e. Đu haah't'ı xè senaahdì nòò,” Zezì hadı ıle. 25 Eyı xèht'eè shègıazhe t'axòò libò neyııhgè gà hadı, “Đu sedoò naxıgha xàıt'ı sù wet'à nakenahòdlı wegòò naxıgha hòl'ı họt'e. Đu libò wets'ò aahðò taàt'eè senaahdì nòò,” Zezì hadı ıle. 26 Đu lèt'è ghò shèahzhe eyits'ò ðu libò wets'ò aahðò taàt'eè, gots'ò K'àowo nòòt'ı gots'ò, dànı gogha ełıwo sù ðò gık'èezòò agıahzı họt'e.

27 Eyıt'à amì ekò-le hohtsı xè lèt'è yeẓaa eyits'ò libò gots'ò yedòò sù Zezì wezhì eyits'ò wedoò k'èch'a hołı hohtsı họt'e. 28 Amì, lèt'è yeẓaa eyits'ò libò gots'ò yedò kwe sù hotı edını eyits'ò

ededzeè k'aehta weli. ²⁹ Amì, gots'ò K'àowo wezhìì ghò hotù nıwq-le xè lèt'è yeza eyits'ò libò gots'ò yedò nıdè, ekq-le eghàlaeda hq't'e. Dò lahot'ı-le k'èè yeghò shètı t'à wesınıyaetiı adehı hq't'e. ³⁰ Haaht'ı ts'ıhıò naxıta gots'ò dı lı nàgetso-le xè eyagııı, eyits'ò naxıta gots'ò dı mòhdaa ełààgıdè hq't'e. ³¹ Hanıkò ehkw'ı edesınıyats'ehti nıdè Nòhtsı hoıla ts'ò gosınıyaehı ha nıle. ³² Gots'ò K'àowo gosınıyaehı taat'è ehkw'ı ts'eeda gha hoghàgoetò at'ı hq't'e, hanı-ıdè dı nèk'e ts'ò dı gıxè welq whıle ts'ò ełàats'ede gha gosınıyaeti ha-le.

³³ Eyıt'à sèot'ıı, shèahzhe ha ląà nıahdè nıdè ełedanaahı. ³⁴ Amì deèhdı sı t'akwelòò edekò shèwetı, hanı-ıdè shèahzhe gha ląà nıahdè nıdè ekq-le aahı gha naxısınıyaeti ha-le.

Naxıts'àwhıhtıa nıdè ayı dàahle ha sı ııà de-nahk'e naxıts'ò haehı ha.

12

Yedàyeh Nezı t'ası wet'à-ats'et'ıı goghàyele

¹ Sèot'ıı, Yedàyeh Nezı t'ası wet'à-ats'et'ıı goghàyelee sı hotù nezıı wek'èahsq ha naxeehwhò.

² ıneè Nòhtsı k'èahsq-le ekò naxıts'ò dągòjaa sı wek'èahsq hq't'e. Ts'ıò anaxııdlà t'à nòhtsı eda-le sı ts'ò yaahı ıle. ³ Eyıt'à dı hanaxèehı: Yedàyeh Nezı dıdzeè yı nàdè nıdè eyı dı, “Zezı ts'ò hoıla welè,” hadı hqıı ha nıle. Eyits'ò Yedàyeh Nezı dıdzeè yı nàdè-le nıdè eyı dı, “Zezı sets'ò K'àowo hq't'e,” hadı ha nıle.

⁴ T'ası eładı xàaa goghòzhe hq't'e, hanıkò Yedàyeh Nezı ededı et'ıı goghàyele hq't'e. ⁵ La ıadı lı xàaa ghàlats'eeda hq't'e, hanıkò gots'ò K'àowo ıle

zò gha eghàlats'eeda họt'e. ⁶ Goxı hazòò t'asıı ladıı t'à eghàlats'eeda ha goghàhòt'ò họt'e, hanikò Nòhtsı ededı zò dọ hazòò t'à eghàlaeda họt'e.

⁷ Yedayeh Nezıı ayıı goghàzà t'à dọ xè eghàlaedaa sıı Nòhtsı wets'ò dọ hazòò gıxè sıghà gha at'ı họt'e.

⁸ Dọ ı̀lè Yedayeh Nezıı wedahxà yatı gòzòzò t'à gode, eyıts'ò dọ ı̀lè Yedayeh Nezıı dahxà t'asıı k'èezò wegodıı t'à gode, ⁹ eyıts'ò dọ ı̀lè Yedayeh Nezıı wedahxà wıni nàtso ha weghàhòt'ò, eyıts'ò k'achı dọ ı̀lè Yedayeh Nezıı wedahxà dọ k'aat'ıı ahzı ha weghàhòt'ò họt'e, ¹⁰ eyıts'ò k'achı ı̀lè enııyah hohıtsı ha, k'achı ı̀lè Yedayeh Nezıı dahxà xàyahtı ha, k'achı ı̀lè ıni dàhòt'ıı dọ ts'ò at'ıı sıı k'èhoezò ha, k'achı ı̀lè yatı eladıı t'à gode ha, eyıts'ò k'achı ı̀lè yatı ełek'èch'aòt'ıı gha etahtıı elı ha weghàhòt'ò họt'e. ¹¹ Yedayeh Nezıı ı̀lè zò họt'e, hanikò eyı hazòò yeghàlaeda họt'e. Hotıı daniwòzò sıı k'èè edets'ò dọ t'asıı goghàzà họt'e.

Gozhıı k'e t'asıı lò xàzaa whela

¹² Gozhıı ı̀lè zò họt'e hanikò wek'e t'asıı lò xàzaa whela. T'asıı ladıı lò wek'e whela kò gozhıı ı̀lè zò elı họt'e. Zezı wexè eyı lanı họt'e. ¹³ Yedayeh Nezıı ı̀lè zò t'à hazòò gok'ètàıdzò họt'e, eyıt'à Zezı-Krı wezhıı ı̀lè zò ts'ııııı ats'ejà. Israel got'ıııı ts'ııııı, Greece got'ıııı ts'ııııı kò eyı wet'àazà-le ajà, eyıts'ò edets'ò k'àts'ewo, edets'ò k'àts'ewo-le eyı hazòò wet'àazà-le ajà, goxı hazòò Yedayeh Nezıı godzeè yıı adlà, eyı wet'à ı̀lè zò lats'ııt'e.

¹⁴ Gozhıı sıı t'asıı ı̀lè zò wek'e whezò nııle, t'asıı lò wek'e whela họt'e. ¹⁵ Gokè dıı hadı nı̀dè, “Goılà aht'e-le t'à gozhıı wets'ò aht'e-le,” hadı kò ı̀lè gozhıı ts'ò họt'e. ¹⁶ Eyıts'ò godzııhk'w'ò dıı hadı

nɔdè, “Godaà aht'e-le t'à gozhì wets'q aht'e-le,” hadi kò ɔ̀laà gozhì ts'q hɔt'e. ¹⁷ Gozhì hazò godaà zò elɔ̀ nɔdè dànì ets'eèhkw'q weli? Eyits'q gozhì hazò godziìhkw'q zò elɔ̀ nɔdè dànì t'asì ts'ehtsq weli? ¹⁸ Hanikò Nòhtsì sì gozhì k'e t'asì ɔ̀adɔ̀ ɔ̀ whelaà ayìlà, hazò hotù dànì ha nɔwq k'èè ayìlà. ¹⁹ Gozhì t'asì ɔ̀ è zò elɔ̀ nɔdè dànì gozhì xè hòzò ha? ²⁰ Hani nùile, t'asì ɔ̀ gozhì k'e whela hanikò gozhì ɔ̀ è zò gòhì hɔt'e.

²¹ Godaà, gòlà ts'ò dɔ̀ hadi ha diì, “Nedè kò ehda ha diì-le!” eyits'q gokwì, gokè ts'ò dɔ̀ hadi ha diì, “Nedè kò ehda ha diì-le!” ²² ɔ̀le hani nùile. T'asì mòhdaa gozhì k'e whelaa sì nàtso-le ts'ɔ̀wq kò wedè ts'eeda ha diì hɔt'e, ²³ eyits'q t'asì mòhdaa gok'e whelaa wet'aaà-le lanì sì hotù nezì wek'èts'edi hɔt'e. Eyits'q t'asì mòhdaa gok'e whelaa sì wègaat'ɔ̀ ha-le ts'ɔ̀wq sì hotù dezì ats'ɔ̀hwhq hɔt'e. ²⁴ Ekò t'asì gok'e whela wègaat'ɔ̀ ha ts'ɔ̀wq sì nezì wek'èts'edi-le kò t'asanile. Nòhtsì sì gozhì k'e t'asì whelaa sì elexè nezì whelaà ayìlà, eyits'q ayì gogha wet'aaà-le lanì sì wet'aaà ayìlà. ²⁵ Hani-ɔ̀dè gozhì k'e t'asì whelaa sì elex'èch'a aget'ɔ̀ ha-le, eyits'q elex'èè nezì elex'ègedi ha. ²⁶ Gozhì k'e t'asì ɔ̀ è dajza nɔdè eyi-le hazò wexè dagɔ̀za hɔt'e; gozhì k'e t'asì ɔ̀ è weghàhodì nɔdè eyi-le hazò wexè gɔ̀nà hɔt'e.

²⁷ Eyi xèht'eè Zezì-Krì wezhì laaht'e, eyits'q naxì hazò wezhì gots'q aah't'e. ²⁸ Nòhtsì sì t'akwèlò wecheekeè gita gots'q edecheekeèdè gòhchì hɔt'e, eyi k'èè nakwenàozò, eyi k'èè dɔ̀-hoghàhtq-dò, eyi k'èè eniyah-hogehtsì-dò, eyi k'èè dɔ̀-k'aat'ì-agehzì-dò, eyi k'èè dɔ̀-ts'adì-

dòò, eyi k'èè t'asii-gha-k'aodèe-gùlù-dòò, eyits'ò eyi k'èè yatù-ladù-t'à-gogedee-dòò gòihchii hòt'e. ²⁹ Dò hazòò Zezi wecheekeèdeè agùt'e nì? Dò hazòò nakwenàòòòò agùt'e nì? Dò hazòò dò-hoghàehtòò-dòò agùt'e nì? Dò hazòò eniiyah hogehtsì nì? ³⁰ Dò hazòò dò k'aat'ii agehzi ha gìghàhòt'ò nì? Dò hazòò yatù èlek'èch'aòt'ù t'à gogede nì? Dò hazòò yatù èlek'èch'aòt'ù t'à gogede gha etagehtì nì? Ìle ne! ³¹ Nòhtsì sù nàowo denahk'e nezù naxìghà?à ha nìwò, hotù naxìdzeè t'à weahwhò weli. Eyi nàowo denahk'e nezù sù dù naxìts'ò haehsì ha.

13

Èlèghònets'èètò sù wet'àhòò?àa-deè hòt'e

¹ Dò giyatù xà?aa eyits'ò yak'eet'ù giyatù t'à gohde kò, dò ghònehtò-le nùdè ekii satsò dèekw'ò zò laehsì. ² Yedàyeh Nezù dahxà xàyahtì ha seghàhòt'ò nùdè, t'asii dezù whelaa eyits'ò t'asii dezù hazòò weniehdì nùdè, eyits'ò sù segha ehkw'ì-ahodì t'à shìh nechàa nàèhdò ahle ha dù-le, hanikò dò ghònehtò-le nùdè t'asii ehù nùle. ³ T'asii hazòò sets'ò sù dò-teèt'ù gìghàehle eyits'ò sezù wèk'èek'ò ha adèhà kò dò ghònehtò-le nùdè t'asii wùzù dehnò nùle.

⁴ Dò ghònets'èètò nùdè dò xè ts'èwhù ts'ùwò eyits'ò dò ts'ò godzeè nezì hòt'e. Dò ghònets'èètò nùdè dò ghò ts'ohòts'eedì-le, edeghò xàdahòts'edì-le, eyits'ò xàhòts'edì-le. ⁵ Dò ghònets'èètò nùdè dò ts'ò yedats'ùt'e-le, edeghò zò nànìts'ewo-le, goinì nàitlò-le, eyits'ò dò gòts'ò ekò-le eghàlajà kò, wenats'edì-le. ⁶ Dò ghònets'èètò nùdè nàowòù ghò goinà nùle, hanikò nàowo ehkw'ù sù ghò goinà hòt'e. ⁷ Dò

ghònets'eètq nɪdè t'aats'òq dɔ xè sìghà hots'ehtsɪ, t'aats'òq gogha ehkw'1-ahodɪ, t'aats'òq edahxɔ weli ts'ɪwɔ, t'aats'òq gomɪ nàtso ats'ɪhwhɔ xè weghɔ nats'et'è-le.

⁸ Ełeghònets'eètq sɪ weli nèhòkw'1 ha nɪle. Hanikò Yedàyeh Nezɪ dahxà xàyats'ehtɪ sɪ weli nèhòkw'1 ha, yatɪ ełek'èch'aòt'ɪ t'à gots'edee sɪ weghònets'et'è ha, eyɪts'q t'asɪ k'èts'eezq sɪ while ade ha. ⁹ Dɪ t'asɪ mòhdaa zq k'èts'eezq, eyɪts'q Yedàyeh Nezɪ weyatɪ mòhdaa zq t'à xàyats'ehtɪ, ¹⁰ hanikò t'asɪ hazqò deghàà agòjà nɪdè t'asɪ deghàà-le sɪ while ade ha. ¹¹ Chekoa ehɪ ekò chekoa lanì gohde ɪlè, chekoa lanì nàniwho ɪlè, chekoa winì k'èè t'asɪ danıwho ɪlè. Qhdah whıhɪ ekò chekoa wenàowoò wedè ahla. ¹² Dɪ gogha deghàà xègaat'ɪ-le, wet'à daàts'eedaa nezɪ-le yɪ k'ets'eet'ɪ lanì. Dɪ sɪ deghàà wek'èts'eezq nɪle hanikò ɪdaa nɪdè dàn wègaat'ɪ sɪ deghàà gogha wègaat'ɪ ha, ededɪ gok'èezq lanì wek'èts'eezqò ats'ede ha.

¹³ Dɪ nàowo tɪ sɪ weli while ts'ò whela ha: gogha ehkw'1-ahodɪ, edaxàts'eedè kanıts'eèzàa, eyɪts'q ełeghònets'eètq. Eyɪ nàowo tɪ gots'q sɪ ełeghònets'eètq denahk'e eɪ hɔt'e.

14

Nòhtsɪ yatɪ t'à eyts'q yatɪ ełek'èch'aòt'ɪ t'à gots'ede

¹ Ełeghònets'eètq nàowoò k'èè aahda, Yedàyeh Nezɪ ayɪ goghàyelee sɪ eyɪ denahk'e weahwhɔ. Yedàyeh Nezɪ wedahxà xàyahtɪ sɪ eyɪ denahk'e weahwhɔ. ² Amɪ Yedàyeh Nezɪ dahxà yatɪ ełek'èch'aòt'ɪ t'à godee sɪ dɔ ts'ò godeè-adɪ nɪle,

hanikò Nòhtsɿ ts'ò godeè-adi hòt'e. Dàdu sù dọ wɿzì yeniedì niile eyit'à edets'q ɿnì t'à t'asì dọ yeniedì-le sù t'à gode hòt'e. ³ Hanikò amì Yedàyeh Nezzù dahxà xàyahtɿ sù dọ gɿnì nàtsoò ayele gha, eyits'q gɿdzeè nàtso xè gɿxè sìghà hòzòò ade gha adi hòt'e. ⁴ Amì yatì ełek'èch'aòt'ɿ t'à godee sù edinì nàtsoò ayehzì hòt'e, hanikò amì Yedàyeh Nezzù dahxà xàyahtɿ sù Nòhtsɿ wecheekeè gɿnì nàtsoò agohzì hòt'e. ⁵ Naxì hazòò yatì ełek'èch'aòt'ɿ t'à goahde nɿdè dehwhò, hanikò eyì wenahk'e Yedàyeh Nezzù dahxà xàyahtì nɿdè dehwhò. Amì Nòhtsɿ yatì t'à godee sù yatì ełek'èch'aòt'ɿ t'à gode nahk'e dọ gha wet'aaazà hòt'e. Hanikò dàdu sù edegha etahtì nɿdè, Nòhtsɿ wecheekeè gɿnì nàtsoò agole ha.

⁶ Sèot'ɿ, yatì ełek'èch'aòt'ɿ t'à naxits'ò gohde nɿdè dànì naxìnì nàtsoò ahlà lì? Dàehsɿ sù wek'èahsòò anaxèhlà lenqɿ, Yedàyeh Nezzù dahxà dàgode ha sù ghò, ayì wek'èahsò ha ghò, eyits'q ayì dàahle ha ghò xàyahtì lenqɿ, naxìgha wet'aaazà ha niile. ⁷ Wet'à shì ts'eehdu, dechìshì lanì, eyits'q t'ík'eetɿ hanù wedaànahdè. Eɿadɿ dedì ats'ehzì lenqɿ shì dàhòt'ɿ agodu sù dànì dọ gɿk'èezò lì? Dànì dèekw'q weghàà shì dàhòt'ɿ dedì sù wek'èts'eezò hòt'e. ⁸ Eghòò-dòò gɿkayaeti gha satsò dechìshì hok'èedzò-le dedì nɿdè, dànì eghòò-dòò elegegò gha sinìgedè welì? ⁹ Naxìxè hagòht'e lanì. Yatì t'à goahdee sù dọ gɿmiehì lenqɿ ayì ghò goahdee sù gɿk'èezò lì? Ayì ghò goahdee sù gɿmiedì-le nɿdè, ekì naxiyatì xàewì hòt'e. ¹⁰ Du nèk'e yatì lq xàzaa gòhì hòt'e, hanikò yatì hazòò sù t'asì ghò ahodì hòt'e. ¹¹ Dọ sets'ò gode kò weèkw'q-le nɿdè segha eyì-le nèk'e gots'q

dọ eładı lanì họt'e, eyıts'ọ ededı sı wegħa dọ eładı laht'e họt'e. ¹² Naxı sı naxıxè hagòht'e. Yedàyeh Nezı t'ası naxıghà?à ha sı hòt'ò weahwhọ t'à, Nòhtsı wecheekeè ayı t'à gını nàtsoò aahle ha sı eyı għa nàhọhoahdè.

¹³ Eyıt'a dọ yatı ełek'èch'aòt'ı t'à gode nıdè, dàdì-adı sı yet'à dọ ts'ò etaehtı għa yawehtı. ¹⁴ Yatı ełek'èch'aòt'ı t'à yahtı nıdè sets'ọ ını yahtı-adı họt'e, hanikò dàehsı sı sını t'à weniehdı nıile. ¹⁵ Eyıt'a dı haht'ı ha: sets'ọ ını t'à yahtı ha, eyıts'ọ sını sı t'à yahtı ha. Sets'ọ ını t'à ehjı ha, eyıts'ọ sını sı t'à ehjı ha. ¹⁶ Naxıts'ọ ını t'à Nòhtsı weghàsọahdı nıdè dọ naxıgıkw'o-le sı dani naxıxè “Hẹ?!” gedı lı? Dàahdı sı gık'èezọ nıile. ¹⁷ Naxı sı Nòhtsı ts'ọ ması dahdı sını kò, dọ gınıedı-le nıdè wet'à gını nàtsoò ade ha nıile.

¹⁸ Naxı hazọ naxınahk'e yatı ełek'èch'aòt'ı t'à gohde họt'e, eyı għa Nòhtsı ması weehwhọ họt'e. ¹⁹ Hanikò, Nòhtsı wecheekeè gıta whıhda nıdè, yatı ełek'èch'aòt'ı lọ dọ gık'èezọ-le nahk'e, yatı lọ-lea dọ gık'èezọ sı t'à hoghàgeehtọ ha dehwhọ.

²⁰ Sèot'ı, hòt'a chekoa nàowoò k'èè nàniahdè-le. Nàowoı ts'ọòhk'e nıdè bebıa hoı k'ègeezọ-le laht'e, hanikò naxını t'à ọhdah k'èè nàniahdè.

²¹ Nòhtsı Nıht'è k'e dı hanı dek'eèht'è:

“Eyı-le nèk'e gots'ọ dọ yatı ełek'èch'aòt'ı t'à gogedee sı t'à gıts'ọ gohde ha, hanikò ılaà segeèkw'ọ ha nıile,” gots'ọ K'àowo hadı dek'eèht'è.

²² Eyıt'a yatı ełek'èch'aòt'ı t'à gots'edee sı dọ gıgha ehkw'ı-ahodı sı gıgha nıile, hanikò dọ gıgha ehkw'ı-ahodı-le sı gıgha họt'e, wet'à nàngedè għa họt'e. Hanikò Yedàyeh Nezı dahxà xàyats'ehtı sı dọ gıgha ehkw'ı-ahodı gıgha họt'e,

dọ gıgha ehkw'ı-ahodı-le gıgha nı̄le. ²³ Eyıt'á Nòhtsı wecheekeè elègehde xè hazòò yatı ełek'èch'aòt'ı̄ t'à gogıde-le. Dọ mọhdaa gogıkw'o-le, hanı-le-ıdè dọ gıgha ehkw'ı-ahodı-le gota nègıde nı̄dè dàgedı ha sọnı? Goahsọ-le aahjà naxègedı ha họt'e. ²⁴ Ekò Yedàyeh Nezı̄ dahxà xàyaahtı ekı̄yee k'e dọ wegħa ehkw'ı-ahodı-le, hanı-le-ıdè dọ naxık'èezọ-le naxıgà goyaèhtıa nı̄dè, hoı̄ı-hohtsı̄-dòò elı nọò edek'èezòò ade ha, naxı hazòò dàahdı t'à wesınıyaetı̄ ade ha, ²⁵ eyıts'ọ ededzee yı̄ ayı nàehı̄ sı̄ ghọ gogedeè-agedı yek'èezòò ade ha. Eyı ts'ıhı̄zò nàgòhge xè Nòhtsı ghàsòedı ha, hòt'ò dı hadı ha, “Xàè Nòhtsı naxıta wheda nọò!” hadı ha.

Làq elèxè yats'ehtı nı̄dè ełek'èdaà nezı̄ k'ehots'era ha họt'e

²⁶ Eyıt'á sèot'ı̄, làq nı̄ahde nı̄dè dı̄ haahtı weli: dọ mọhdaa shı t'à geı̄, dọ mọhdaa hogħàgogeehtọ, dọ mọhdaa Nòhtsı ayı gots'ò hadı sı̄ dọ ts'ò hagedı, dọ mọhdaa yatı ełek'èch'aòt'ı̄ t'à gogede, dọ mọhdaa yatı ełek'èch'aòt'ı̄ għa etagehtı weli. Eyı hazòò gıghàlaidà, wet'á Nòhtsı wecheekeè gı̄nı nàtsoò ade ha. ²⁷ Yatı ełek'èch'aòt'ı̄ t'à gogede ha nı̄dè dọ nàke, hanı-le-ıdè dọ tai gogede ha, hanıkò tai wezòò gogede ha nı̄le. İ̄è ełek'èdaà gogede ha, eyıts'ọ dọ ĩ̄è gogħa etaehtı ha họt'e. ²⁸ Etaehtı gòhı̄-le nı̄dè dọ yatı ełek'èch'aòt'ı̄ t'à godee sı̄ xàyawehtı-le, hanıkò edını t'à Nòhtsı ts'ò gowede.

²⁹ Dọ nàke, dọ tai Nòhtsı yatı t'à dọ ts'ò gogıde, eyıts'ọ dọ eyı geèhk'ee sı̄ dàhodı sı̄ hotı gıdàanıedè weli. ³⁰ Eyıts'ọ dọ gota whedaa sı̄ Nòhtsı t'ası̄ nı̄edı ayı̄là nı̄dè, dọ t'akwełòò gode ĩ̄è sı̄ nadaèt'è ha họt'e. ³¹ Hazòò ełek'èdaà

Yedàyeh Nezzu dahxà xàyaahı nıdè, dọ hazòò hoghàgeetọ ha eyıts'ọ gıdzeè t'à nàgetsoò agede ha. ³² Dọ Yedàyeh Nezzu dahxà xàyagehtı ha gıghàhòt'ọọ sù dàht'e k'e gogede ha sù edets'ọ k'ahogedè họt'e. ³³ Nòhtsı wexè nàdahoowo nıle, hanikò wexè ts'èwhı hòzọ họt'e.

Kòta hazòò Nòhtsı wets'ọ dọ làà elègehdeè sù du nàowo k'èè aget'ı weli: ³⁴ Nòhtsı wecheekeè làà nègıdè nıdè ts'èko gogede ha nıle. Moses wenàowoò k'èè du hanı dek'èeht'èè ne t'à, gogede ha gıghàhòt'ọ nıle, k'aodèe gııı sù k'èagıt'e ha họt'e. ³⁵ T'ası ghọ dagogeehke ha gıwọ nıdè, edekọ ededọọ dageehke ha họt'e. Ts'èko, Nòhtsı wecheekeè làà dèkw'ee sù gots'ọ gode ha weghọ jızhagohwhọ họt'e.

³⁶ Sèot'ıı, Nòhtsı weyatı t'akwelòò naxıghòt'ọ ne dahwhọ nı? Eyıts'ọ naxı zọ Nòhtsı yatı naxıts'ọ nıit'ọ dahwhọ nı? İle, hanı nıle. ³⁷ Naxıta gots'ọ dọ nakwenàozọọ elı nıwọọ sù, hanı-le-ıdè Yedàyeh Nezzu gots'ọ t'ası nezzu sets'ọ ajà nıwọọ sù, du ayı ghọ naxıts'ọ eeht'èè sù gots'ọ K'àowo wenàowoò họt'e, yenıdè weli. ³⁸ Yets'ọnırà-le nıdè Nòhtsı yets'ọnırà ha nıle.

³⁹ Eyıt'à sèot'ıı, Yedàyeh Nezzu dahxà xàyaahı ha weghọ hòt'ò aahwhọ, eyıts'ọ yatı elèk'èch'aòt'ıı t'à gogede ha gıwọ nıdè nàgıahzọ-le. ⁴⁰ Hanikò t'ası hazòò ehkw'ı weghàlaahda xè elèk'èdaà weghàlaahda.

15

Zezi-Kri naidà

¹ Sèot'ɲ, godɪ nezɲ t'à naxɪts'ò goihdee sɪ we-naahdɪ ha dehwhò. Eyɪ godɪ nezɲ sɪ naxɪgha ehkw'ɪ-ahodɪ xè hotɪ wek'èè aahda ha dahwhò họt'e. ² Eyɪ godɪ nezɲ t'à edaxànaaxeètɪ họt'e, eyɪts'ò eyɪ yatɪ naxɪghàihzòò sɪ hòt'ò yàahtò. Hanì-le-ɪdè k'èt'ò naxɪgha ehkw'ɪ-ahodɪ họt'e.

³ Yatɪ sets'ò nìt'òò sɪ yatɪ t'akwełòò wek'èahsò ha naxɪghàehzò họt'e. Eyɪ yatɪ sɪ Zezì-Krɪ go-hohɪ k'èxa ełajwo họt'e, eyɪ sɪ Nòhtsɪ Nɪht'è k'èè agòjà. ⁴ Zezì wekw'òò nìtò ɲlè, eyɪts'ò tai dzeè k'ehòòwo t'axòò naidà, eyɪ sɪ Nòhtsɪ Nɪht'è k'èè agòjà. ⁵ Eyɪts'ò Peter ts'ò wègoèht'ɪ, eyɪ t'axòò wecheekeèdeè ts'ò wègoèht'ɪ ɲlè. ⁶ Eyɪ t'axòò Nòhtsɪ wecheekeè sɪlækw'eènò daats'ò ełègehdee sɪ gots'ò wègoèht'ɪ. Dò gɪazɲ sɪ dezòatłò ɲlaa geeda, hanìkò gɪta gots'ò dò mòhdaa ełàagɪdè. ⁷ Zezì-Krɪ dò haàtłòò ts'ò wègoèht'ɪ t'axòò James ts'ò wègoèht'ɪ, eyɪts'ò wecheekeèdeè hazòò ts'ò wègoèht'ɪ ɲlè. ⁸ Nòòde t'à sɪ sɪ sets'ò wègoèht'ɪ; sɪ sɪdɪ k'èè wecheekeèdeè whɪhɪ họt'e.

⁹ Wecheekeèdeè gha sɪ hazòò t'à sɪ denahk'e dek'azɪ aht'e. Nòhtsɪ wecheekeè dagɪzaà agèhlà ɲlè t'à, wecheekeèdeè ehɪ gha xèeht'e-le. ¹⁰ Hanìkò Nòhtsɪ wesòɲwò ts'ihzò wecheekeèdeè whɪhɪ, wesòɲwò t'à dò eładɲ whɪhɪ asɪllà. Wecheekeèdeè hazòò gɪnahk'e hòt'ò eghàlaihdà, hanìkò sɪ adehzɪ nùle, Nòhtsɪ wesòɲwò seyɪ eghàlaedaa sɪ at'ɪ họt'e. ¹¹ Eyɪt'à sɪ naxɪts'ò gohde, hanì-le-ɪdè wecheekeèdeè naxɪts'ò gogede, ehk'èè, eyɪ godɪ nezɲ t'à naxɪts'ò gots'ɲde t'à naxɪgha ehkw'ɪ-ahodɪ ajà.

Dò ełajdè sɪ nagidà ha họt'e

12 Zezì-Krì ełajwo gots'ò naidà naxèts'edi nı̀dè, dànı̀ghò naxıta gots'ò dọ mọ̀hdaa, dọ ełajdèe sù nagidà ha nı̀le, gedi? 13 Dọ ełajdèe sù nagidà-le nı̀dè Zezì-Krì ededı sı naidà-le họt'e. 14 Zezì-Krì naidà-le nı̀dè k'ètł'ò godı nezı t'à naxıts'ò gots'ede, eyıts'ò k'ètł'ò naxıgha ehkw'ı-ahodı họt'e. 15 Eyı zọ̀-le, dọ naidà-le nı̀dè Nọ̀htsı Zezì-Krì naidà ayı̀lłaa weghò gots'ı̀de t'à, Nọ̀htsı weghò dọ ts'ò hots'ets'ı gha goıtà ha ı̀lè. Hanıkò, dọ nagidà-le ghò ehkw'ı-ahodı nı̀dè, Nọ̀htsı Zezì naidà ayı̀lłà nı̀le. 16 Dọ ełajdèe sù nagidà-le nı̀dè Zezì-Krì ededı sı naidà-le họt'e. 17 Zezì-Krì naidà-le nı̀dè k'ètł'ò naxıgha ehkw'ı-ahodı, eyıts'ò ı̀łàà naxıhołı naxık'e whela họt'e. 18 Hanı-ı̀dè dọ Zezì gıgha ehkw'ı-ahodı xè ełàgı̀dèe sù edaxàgı̀de-le họt'e. 19 Dı nèk'e ts'eedaa zọ gha Zezì-Krì edaxàgohtè ha ts'ı̀wọ nı̀dè dọ hazọ̀ nahk'e etets'eèt'ı ats'ı̀t'e họt'e.

20 Hanıkò Zezì-Krì ełajwo gots'ò hotı naidà awı̀dlà họt'e, eyıt'à Nọ̀htsı wenadaà, dọ hazọ̀ ełajdèe sù gıta gots'ò ededı t'akwełò naidà họt'e. 21 Dọ ı̀lè wets'ıhɔ̀, dọ hazọ̀ ełàde họt'e, eyıts'ò dọ ı̀lè wets'ıhɔ̀, dọ nagidà ha họt'e. 22 Adò wets'ıhɔ̀, dọ hazọ̀ ełàde họt'e, eyıts'ò Zezì-Krì wets'ıhɔ̀, dọ hazọ̀ nagidà ha họt'e. 23 Hanıkò nàke ts'ò ełek'èdaà hòɔ̀ agode ha: Zezì-Krì t'akwełò naidà họt'e, eyıts'ò jọ ts'ò anajà nı̀dè wets'ò dọ gıłı sù hazọ̀ nagidà ha. 24 Eyı t'axọ̀-ı̀dè nọ̀de dzeɛ k'e nèhòkw'ı ha. Eyı dzeɛ k'e Zezì-Krì, ı̀doo yat'a k'aodèe hazọ̀ godıhòehtsı t'axọ̀ nı̀dè, Nọ̀htsı Wenàowoò k'èè hòɔ̀ sù Nọ̀htsı-Gotà wetł'aà wheɔ̀ ayele ha. 25 Nọ̀htsı amı yets'ò xànegı̀zaa sù hazọ̀ goghèhnè gots'ò, Zezì-Krì

K'àowocho elì ha họt'e. ²⁶ Nàowo wet'à ełààts'edee sù Nòhtsì ts'ò xàníza họt'e, Zezì eyì nàowo sù nọqde ts'ò yedihohotsì ha họt'e. ²⁷ Dú hanì dek'eèhtl'è họt'e, “T'asì hazọọ ts'ò K'àowo ayìlà.” Nòhtsì ededì t'asì hazọọ Zezì-Krì wetl'aà whelaà ayìlà ne t'à, “T'asì hazọọ ts'ò K'àowo ayìlà,” dek'eèhtl'èe sù Nòhtsì-Gotà ts'ò K'àowo ha awèts'edì nùle. ²⁸ Nòhtsì t'asì hazọọ Edeza wetl'aà whelaà ayìlà t'axọọ nùdè, Weza sù, Nòhtsì-Gotà ghàdìhtè ha. Nòhtsì-Gotà t'asì hazọọ edeza ghàlì ekò, weza t'asì hazọọ yetl'aà nayelee ha. Hanì-ìdè Nòhtsì sù ededì zọ t'asì hazọọ eyìts'ọ dọ hazọọ ts'ò K'àowo ha.

²⁹ Dọ nagìdà-le nùdè dọ geedaa sù ayìha dọ ełàìdèe gha gík'ètàìdzọ weli? Dọ nagìdà-le nùdè k'ètl'ò dọ ełàìdèe gha gík'ètàìdzọ họt'e. ³⁰ Eyìts'ọ goxì sù ayìha t'aats'ọọ hoejù edeghàlats'eeda weli? ³¹ Sèot'ù, dzẹ taàt'eè seweè hołè ha lanì. Ehkw'ì anaxèehsì, Zezì-Krì naxìgha ehkw'ì-ahodì t'à naxìghọ sù sìnà họt'e. ³² Kọta Ephesus ekọ tìts'aadì wets'ahoejù lanù gík'ahwho họt'e. Ekì dọ nàowoò zọ gha aht'ì nùdè t'asì wùzì dehnọ nùle. Dọ ełàìdèe naidà-le nùdè, “Satsọ ełààts'ede ha t'à dùi shèts'uzhe xè ts'udò,” dehsì ha ìlè. ³³ Dọ ts'ìzọ anaxegule sọọ. “Dọ wejù gixè aah't'ì nùdè, naxìni nezù sù wejù at'ì họt'e.” ³⁴ Hòt'a ezhìne k'èè k'èhoahza-le, hołù hoahtsì-le. Naxìta gots'ọ dọ mọhdaa Nòhtsì k'ègeezọ-le họt'e, eyì ghọ ìzhaahì weli.

Gozhì dàhòt'ù t'à nats'idà ha

³⁵ Hanìkò dú hasèahdì ha tahkò: “Dọ ełàìdèe sù nagìdà ha nùdè gızhì dàhòt'ù t'à nagìdà ha?” sèahdì ha sọni. ³⁶ Goahsọ-le dùi! T'asì dèe goyì adlàa sù ełàwo lenọsù dehshe xè eda ha nùle. ³⁷ Tl'olà,

hanì-le-ìdè t'asì eyi-le ts'eeshshe ha n̄dè wets'ò ɪt'ò dèè goyì ts'eechì n̄lè, wejì zò dèè goyì ts'eechì họt'e. ³⁸ Hanìkò Nòhtsì s̄ì wɛzɪt'ò dàhòt'ɪ ha n̄wò k'èè xàesheè ayehz̄ì họt'e, wɛt'à t'asì dehsheè wejì wetaat'eè ɪt'òq̄ dàhòt'ɪ xàeshe ha n̄wòq̄ s̄ì hanì ayehz̄ì họt'e. ³⁹ Hazòò gozhì elèht'eè n̄lè. Dò s̄ì whatsòò ḡìzhì gòh̄h̄ họt'e, t̄ìts'aad̄ì whatsòò ḡìzhì gòh̄h̄ họt'e, yat'a k'edèè s̄ì whatsòò ḡìzhì gòh̄h̄ họt'e, eyits'ò h̄we s̄ì whatsòò ḡìzhì gòh̄h̄ họt'e. ⁴⁰ T'asì yat'a gha hòèl̄l̄ s̄ì gòh̄h̄, eyits'ò t'asì d̄ì nèk'e gha hòèl̄l̄ s̄ì gòh̄h̄ họt'e. Yat'a t'asì whelaa s̄ì ḡìdaat'ɪ ɪlè xàza họt'e, eyits'ò d̄ì nèk'e t'asì whelaa ḡìdaat'ɪ ɪlè xàza họt'e. ⁴¹ Sa wèdaat'ɪ ɪlè xàza họt'e, adz̄ezah el̄ad̄ì k'èè wèdaat'ɪ, eyits'ò whò s̄ì el̄ad̄ì k'èè ḡìdaat'ɪ; eyits'ò whò hazòò el̄ek'èè ḡìdaat'ɪ n̄lè.

⁴² Dò naidàa dzeè k'e n̄dè eyi lagòht'e ha. Gozhì s̄ì t'asì dehsheè wejì dèè goyì ɪh̄j̄ì lade ha, hanìkò nats'ìdà n̄dè gozhì wɛlò while ts'ò eda ha. ⁴³ Gozhì el̄aaw̄ì n̄dè weat̄igòdl̄ì họt'e, hanìkò nats'ìdà n̄dè gozhì wèdaat'ɪ ha họt'e. Gozhì n̄atso-le xè el̄aaw̄ì, hanìkò nats'ìdà n̄dè gozhì n̄atso ha họt'e. ⁴⁴ Gozhì el̄aaw̄ì s̄ì d̄ì nèè gots'ò họt'e, hanìkò nats'ìdà n̄dè gozhì yak'e gots'ò họt'e ha.

Eyit'à d̄ì nèk'e gots'ò gozhì gòh̄h̄ n̄dè, yak'e gots'ò s̄ì gozhì gòh̄h̄ họt'e. ⁴⁵ D̄ì hanì dek'eèht'è: “Adò t'akwèlòò gots'ò ne s̄ì Nòhtsì edaà ayìl̄à,” dek'eèht'è. Adò n̄q̄de s̄ì ɪn̄ì họt'e, wets'ihz̄ò, dò eda họt'e. ⁴⁶ Yak'e gots'ò ne s̄ì t'akwèlòò ajà-le, hanìkò d̄ì nèk'e gots'ò ne s̄ì t'akwèlòò ajà họt'e, eyi t'axòò-ìdè yak'e gots'ò ne s̄ì wexè hòzòò ade ha. ⁴⁷ T'akwèlòò dò wehòèl̄l̄ s̄ì d̄ì nèk'e gots'ò eht'è t'à hòèl̄ họt'e, hanìkò dò n̄q̄de ajà s̄ì yak'e

gots'q hq̄t'e. ⁴⁸ Du nèk'e dq̄ hazq̄ò, dq̄ t'akwełòò wehòèl̄l̄ s̄i laḡūt'e. Eyits'q dq̄ hazq̄ò yak'e gots'q aḡūt'ee s̄i yak'e gots'q dq̄ laḡūt'e. ⁴⁹ Du nèk'e gots'q dq̄ t'akwełòò wehòèl̄l̄ s̄i wexèht'eè gògaat'ı̄ hq̄t'e, eyı̄ lanı̄ dq̄ yak'e gots'q ne s̄i wexèht'eè gògaat'ı̄ ha.

⁵⁰ Sèot'ı̄, ehkw'ı̄ anaxèehsı̄, du nèk'e gots'q gozh̄ı̄ t'à Nòhtsı̄ Wenàowoò k'èè hòzq̄ ts'ò ats'ede ha du hq̄t'e. T'ası̄ ełàawı̄ s̄i welq̄ while ts'ò edaà awedle ha du hq̄t'e. ⁵¹ Seàhk'w'q, yatı̄ dq̄ gha dezı̄ whezq̄q s̄i naxı̄daehsı̄ ha: Hazq̄ò ełàats'ide ha nı̄le, hanı̄kò hazq̄ò eładı̄ ats'ede ha hq̄t'e. ⁵² Dechı̄shı̄ nq̄ode dedı̄ nı̄dè kò-naıt'ı̄ lanı̄ eyits'q godaà naxòò lanı̄ hq̄tsaa eładı̄ ats'ede ha. Dechı̄shı̄ hotı̄ dedı̄ ha hq̄t'e, dq̄ eładı̄ s̄i welq̄ while ts'ò nagı̄dà ha eyits'q goxı̄ hazq̄ò eładı̄ ats'ede ha. ⁵³ Gozh̄ı̄ ehjı̄ ha s̄i wek'èxa gozh̄ı̄ ehjı̄-le goghq̄et'a ha, eyits'q gozh̄ı̄ ełàawı̄ ha s̄i wek'èxa gozh̄ı̄ ełàawı̄-le goghq̄et'a ha. ⁵⁴ Gozh̄ı̄ ehjı̄ ha s̄i wek'èxa gozh̄ı̄ ehjı̄-le goghq̄et'a ha nı̄dè, eyits'q gozh̄ı̄ ełàawı̄ ha s̄i wek'èxa gozh̄ı̄ ełàawı̄-le goghq̄et'a ha nı̄dè, du hanı̄ dek'eèht'è s̄i wek'èè agòjà hq̄t'e,

*“Nàowo wet'á ełàats'edee s̄i weghq̄èhnq̄ hq̄t'e,”
dek'eèht'è.*

⁵⁵ *“Nàowo wet'á ełàats'edee s̄i k'achı̄ hoehnè hq̄ı̄
ha nı̄le! Nàowo wet'á ełàats'edee s̄i k'achı̄ wet'á
dats'ı̄za hq̄ı̄ ha nı̄le!” dek'eèht'è.*

⁵⁶ Gohohı̄ k'èxa ełàats'ede eyıt'á dats'ı̄za hq̄t'e, eyits'q Moses wenàowoò ts'ı̄h̄zq̄ gohohı̄ k'èxa gosı̄nı̄yaetı̄ hq̄t'e. ⁵⁷ Hanı̄kò Nòhtsı̄ ması̄ wets'ı̄hwhq̄ hq̄t'e! Gots'q K'àowo Zezi-Krı̄ wets'ı̄h̄zq̄ hots'eèhnq̄ò agq̄òl̄à.

⁵⁸ Eyt'á sèot'ı̄, naxı̄nı̄ nàtsoò aahle. T'ası̄ wı̄zı̄ t'á naxı̄nı̄ nàtso-le awede sq̄ò. Naxı̄dzeè t'á

t'aats'òò gots'ò K'àowo wegħa eghàlaahda, k'èt'ò gots'ò K'àowo wegħa eghàlaahda nùle, wek'èahsq hqt'e.

16

Nòhtsı wets'ò dọ gıgha sòòmba nàahstı

¹ Nòhtsı wecheekeè gıgha sòòmba nàwhahtsı sı wegħo xàyahtı ha dehwho: Galatıa nèk'e Nòhtsı wecheekeè dàget'ı ha gèehsı sı naxı sı haah'tı. ² Dzeħahta xèhoıwı taat'eè, hazòò naxıtaat'eè sòòmba dàtlò whahtsı sı wegħàà sòòmba whatsòò nıahle. Eyı sòòmba sedawek'èahdı nıdè, naxıts'ò nèehtla nıdè sòòmba nàahstı ha-le. ³ Dọ naxıgha nezı sı mòhdaa àahchı. Naxıts'ò nèehtla nıdè, enıht'è gıgha eeht'è gà gıghàehzah ha, eyı nıht'è wegħàà gık'èhoedzò ha. Sòòmba nàwhahtsı sı eyı dọ gıxè kòta Jerusalem ts'ò ahle ha. ⁴ Jerusalem ts'ò ahde ha segha ehkw'ı nıdè sexè agede ha.

Naxıgha k'aodè sı nezı gıts'ò naahza

⁵ Macedonia nèk'e gok'eèhtla t'axòò nıdè naxıts'àhtla ha. ⁶ Whaà-lea ts'ò naxıxè aht'e ha, hanı-le-ıdè xo ghàà naxıxè aht'e ha tahkò. Hanı-ıdè t'ası ahde ha nıdè t'ası t'à sets'àahdı ha dı-le. ⁷ Whaà-lea gots'ò zò naxıts'àhtla ha dehwho-le t'à, dı-t'ı naxeehzi ha-le. Gots'ò K'àowo hanıwò nıdè łatsaa naxıgà whıhda ha dehwho. ⁸ Dı sı dzèdeè Pentecost gots'ò kòta Ephesus whıhda ha dehwho, ⁹ jò la wet'àazàa ghàlaehda ha seghàhòt'ò t'à. Dọ ló sek'èch'a agedi kò la wet'àazàa segha whezò.

¹⁰ Timothy sexèht'eè gots'ò K'àowo għa eghàlaeda ne t'à, naxıts'ò nıhtla nıdè, naxıgà wheda gots'ò

t'asì wɔ̀zì ghò nànwò aweahle-le. ¹¹ Naxita gots'ò dọ wɔ̀zì t'asì elì-le yìhwhò sòò. Ts'èwhì sets'ò naweahzà nọò. Hani-ìdè dọ gixè eghàlageeda xè wexaehh ha.

¹² Sèot'ì Apollos weghò dū haehsì ha dehwhò: Gòet'ì gixè naxits'atla ha wèehsì họt'e. Dū naxits'atla ha nıwọ-le, hanikò wegħa hòzọ nıdè naxits'atla ha.

¹³ Sèot'ì, edexoahdì; gots'ò K'àowo weghò naxinì nàtso welè; t'asì ghò dahjì-le, nàhtsoò edeahle.

¹⁴ Ełegħonıahտո xè t'asì hazòò ghàlaahda.

¹⁵⁻¹⁶ Stephanas eyits'ò dọ wekò nàgedè sù Achaia nèk'e gogħa t'akwelòò gots'ò K'àowo ghàdegìlaa sù wek'èahsò họt'e. T'aats'òò Nòhtsì wets'ò dọ għa eghàlagıdà họt'e. Sèot'ì, dọ hanı sù gık'èah't'e, eyits'ò dọ hazòò Nòhtsì għa hòtl'ò eghàlageedaa sù gık'èah't'e. ¹⁷ Stephanas, Fortunatus eyits'ò Achıyus gots'ò nègıde ekò sù sına ìlè. Naxıghaehwho ìlè t'à naxits'ò dọ sets'ò nègıdee sù sına agòjà. ¹⁸ Sedzeè t'à sına hogèhtsì, eyits'ò naxı sı hanaxegìlà. Dọ hanı sù nezì gıts'ò k'ehots'eza ha họt'e.

Naxıxè sıghà welè

¹⁹ Nòhtsì wecheekeè Asia nèk'e nàgedè sù, “Naxıxè sıghà welè,” naxègedı. Aquila eyits'ò Priscilla, eyits'ò dọ gıkò yatı għa ląą nègedè sù, “Naxıxè sıghà welè,” naxègedı. ²⁰ Nòhtsì cheekeè hazòò jọ geèhk'w'ee sù “Naxıxè sıghà welè,” gedı. Nàowo degai k'èè ełeah'ts'ì xè, “Nexè sıghà welè,” ełeahdì.

²¹ Sı Paul, xàè sılà t'à dū yatı naxits'ò eehtl'è họt'e.

²² Amì, gots'ò K'àowo ghoneètò-le sù wexè hoilà welè. Gots'ò K'àowo, gots'ò anaade!

²³ Gots'ò K'àowo Zezi naxixè sɔnɔwɔ welè.

²⁴ Zezi-Kri wexè hazò naxighonehtò hɔt'e.
Amen.

Nòhtsı Nıhtl'è
Dogrib: Dogrib Genesis & New Testament New
Testament & Portions of Old Testament

copyright © 2009 Canadian Bible Society

Language: Dogrib

Translation by: Canadian Bible Society

Tłchq Genesis and New Testament
About Tłchq

Tłchq (Dogrib) is a Na-Dene (Athabaskan) language. It is spoken by the First Nations Tłchq people in the Northwest Territories in Canada. It has the largest number of speakers of any of the Aboriginal language communities in the NWT, and is one of the official languages of the Northwest Territories.

About This Translation

This translation includes the book of Genesis and the New Testament in Tłchq. The first edition of the Tłchq New Testament was published in 2003. It was a historic event, as it was the first time in more than a hundred years that a complete New Testament was published for one of the Dene First Nations in the Territories. The first edition was well received and quickly sold out. In the meantime the book of Genesis had been completed. Consequently, the 2008 reprint of the Tłchq New Testament included Genesis.

Though this translation of the New Testament and Genesis took a total of ten years, the people who worked on it built on years of labor invested by the Tłchq people, elders, priests and missionaries, translators, educators, and linguists. The material contained in this book was checked and approved by consultants from Wycliffe Bible Translators and the Canadian Bible Society.

If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

Dogrib Genesis and New Testament © 2003, 2008 Canadian Bible Society

The text of the Bible in Tłchq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written

permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page. For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

dccb8cb-87c9-5afe-9ac6-f62c4ade3a81